

AMATŐR

MŰVÉSZI
FÉNYKÉPEZÉSI
FOLYÓIRAT

♥
MELLÉKLETE
A BUDAPESTI
PHOTOCLUB
HIVATALOS
KÖZLÖNYE

♥
SZERKESZTI
KOHILMIAN
ARTÚR DR

SZERKESZTŐSÉG • KIADÓHIVATAL
KIRÁLY UTCA • HONVÉD UTCA
89. 10.

MEGJELENIK MINDENHÓ 7 ÉN ÉS 15 ÉN.
FŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE =
14 KORONA.

EGYES SZÁMÁRA
60 FILÉR.

fotószemle
lapján levő

AZ AMATŐR.

SZERKESZTI KOHLMAN-ARTUR DR.
MŰVÉSZI-FÉNYKÉPEZÉSI-FOLYÓIRAT.
A BUDAPESTI-FOTÓ-CLUB-HIVATALOS-KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST-VII. KIRÁLY-UTCA 89. KIRÁLY-HIVATAL-V. HONVÉD-UTCA 10.
MEGJELENIK MINDEN HÉTEN CSÜSZEKEN.
ELŐFIZETÉSI-ÁRA: EGÉSZÉVRE 14 KORONNA,
FÉLÉVRE 7 KOR-NEGYEDÉVRE 3 KOR. 50 FILL.
EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILL.

TARTALOM:

Schumann Pál Dresden: Fényképezés és művészet, IV. — *Szilára Béla dr.*: A fény kémiai hatásáról. — *Kelen Béla dr.*: Mozgó tárgyak fényképezése. — *Cseley Elemér*: Stereoscop-fölvételekről. — *Kohlman Artúr dr.*: Képeinkhez. — Előfizetési felhívás. — *Gara Rezső dr.*: Kezdőknek. — Fényképezési eljárások. — Hazai krónika. — Külföldi krónika. — «Az Amatőr» kiállítása. — Adás — Vétel — Csere. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

KÉPEINK:

A címlapot festette: *Gaál István*. — A belső fejléce: rajzolta: *Bánffy Miklós gróf*. — Műmellékletünk: *Haranghy György*: Olvadás. — *Kankovszky Ervin*: Részlet Veneciából. — *Kárász Géza*: Idyll. — *Vári József*: Dobsinai jégbarlang. — *Kárász Géza*: Olvadó hó. — *Petrik Albert*: Tél utolján. (Margitszigeti részlet.) — *Petrik Albert*: Az utolsó hó. (Margitsziget.) — *Drávetzky Elemér*: Hazatérés. — *Gara Rezső dr.*: Tehenek a karámban. — *Gara Rezső dr.*: «?» — *Kárász Géza*: Itatás. — *Balogh Rudolf*: Jég a Dunán. — *Zvarinyi Lajos*: Tájkép. — *Mariay Ödön*: Cicák. — *Zvarinyi Lajos*: Huncutok. — Az összes kliséket *Herbst Samu* készítette.

Lapunk mai száma az új negyedévben az első. Kérjük mindazokat, kik lapunkat eddig is támogatták, hogy támogatásukban tovább is részesítsék lapunkat. Kérjük tehát, hogy az előfizetést mihamarabb megújítani s az előfizetési díjat beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Fényképezés és művészet.

Irla: *Schumann Pál*, — Dresden.

(Vége.)

A tájfénykép — sokak állítása szerint — legalkalmasabb tárgya a művészi fényképezésnek. Tény az, hogy elfogulatlan bírálóra nézve bizonyítást nem igényel az a körülmény, hogy az isteni természet, — művészfelfogással párosulva — hangulatos voltával gyakran megkapóbb az arcfényképezésnél is s művészi hatás e téren sokkal könnyebben is érhető el. Hiszen a hangulatfestés — különösen a tájfestésnél, — nagy vívmánya a 19. századnak: a *Constable*-ok, *Furner*-ek, *Corot*-k, *Rousseau*-k, *Troyon*-ok, *Manet*-k, *Lier*-ek és *Schleich*-ek a tájfestésnek halhatatlan remekeit teremtették és az amatőrfényképezők művésze összehasonlíthatatlan alkotásaival ugyancsak nyomon követte azokat. A ki a *Watzek*, *Henneberg*, *Kühn* és más nagyoknak műveit látta, minden meggondolás nélkül aláírja azt az állítá-

sunkat, hogy e művekben mi sem található abból a bizonyos «buta hűség»-ből, a melyet *Pauli dr.* hangsúlyoz, sőt azt is, hogy a tájkép felfogásában — a fényképezés terén is — nagymértékű *egyéni felfogással* találkozunk.

Az illető táj hangulatában van valami sajátos «objektivitás», ez az, a mi «változatos» a táj «arckép»-ében. A levegő és világítás változatosága, a lemeznék az egyéni felfogás szerinti változtatása, melynek érvényesítésére a fényképezés ma már felette fejlett technikája (erősítés, gyengítés, átvitel, többszörös nyomás, eltörlések stb. stb.) tág teret enged, mind oly eszközök az amatőr kezében, hogy csak a *művészi érzékre és komoly munkásságra* van a tájfényképezőnek szüksége, hogy éppen művészt alkotni tudjon. Ily módon a keilő szaktudás mellett, mely — természetesen — elengedhetetlen kellék, az amatőr többé-kevésbé nagyszerű alkotásokra képes.

Kétségtelen, hogy csak évek hosszú során keresztül kifejtett ernyedetlen tevékenység vezet a művészi fényképezés legmagasabb és tisztult céljainak eléréséhez. Minden csinját-binját ismernie, a technikai fogások egész tárházában otthonosnak kell lennie és sajátkezüleg kell eszközölni tudnia, s nem a hivatás nélküli szakfényképezőre bízni az ebben való kisegítést. A ki olvasta azokat a könyveket, melyeket *Böcklin*-ről — annak halála után — barátai kiadtak, az előtt csakhamar világos lesz e figyelmeztető intésünk nagysúiyú igaz

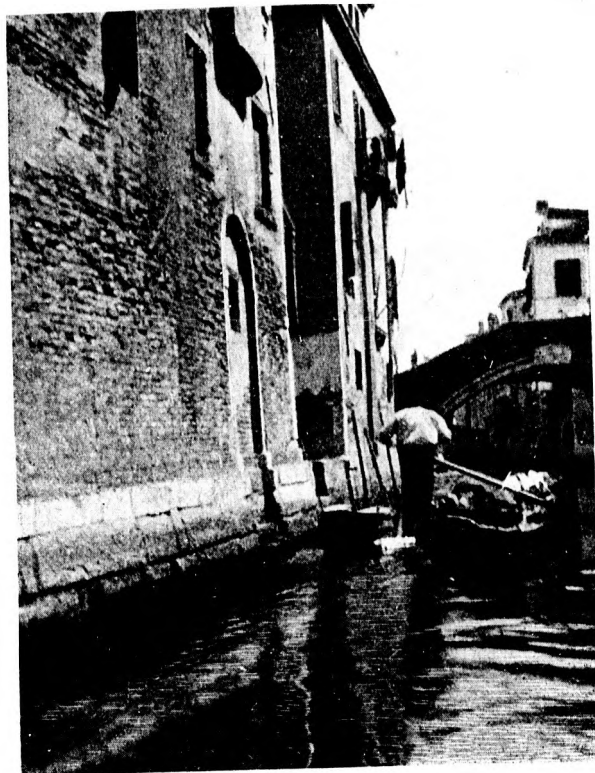
volta. Csodálkozással olvashatjuk e könyvekben, hogy a nagy lángész a halhatatlan *Böcklin* éveken keresztül, egészen halála napjáig, mint foglalkoztatták éppen a technikai kérdések, mint küzdött ezekkel és az ezek szabta korlátok ellen. Annyira foglalkoztatta a technika, hogy sokan *tévesen* már azt hitték, hogy művészetében a technika, nem pedig a mélyebb művészi tartalom volt a fő. Dehogy is! . . . A technika éppen csak azért foglalkoztatta oly nagy mértékben, mert elengedhetetlen és nélkülözhetetlen eszköz volt arra, hogy művészetének legmagasabb hatásait kifejezésre juttassa, a mint hogy annak célja kell, hogy lebegjen minden művész-ember előtt. S ez nincsen másképen az amatőr-fényképezőnél sem. Ösmernie kell a természetet kívülről-belülről — teljesen, állandóan nyomában, kell lennie, legintimebb hangulatában megfigyelnie és kisebb-nagyobb megfigyeléseit emlékezetében kell tartania, hogy azután odahaza, vagy műtermében képes legyen híven pótolni a hiányokat, emelni hatásait, mikor lemezeit előhívja, az egyes részleteket és árnyalatfokozatokat tompítja, vagy fokozza.

Természetmegfigyelésnek és technikának így kell egyesülnie egy személyben, hogy egymást támogatva, minél értékesebb alkotásokra vezessenek.

Hogy az amatőrök, de a szakfényképezők is ez úton mily messzire haladtak már, arról meggyőződhattunk az 1904. évi drezdai nagy művészeti kiállításon. Híres festők, szobrászok és nagy műkritikusok képezték a zsűrit, mely csakis művészi alkotásokat fogadott el. 58 kiállítónak 197 képét fogadta el a zsűri; képviselve voltak a leghíresebb amerikai, angol, francia, német és osztrák amatőrök. A kik e kiállítást látogatták, erőteljes impulzust nyertek a fényképezés művészi irányú ápolására.

Csak a művészi fényképezés a jövő! . . . Teljesen művésziellen században látván meg a napvilágot, évtizedeken keresztül pusztán a művészileg tanulatlan «rutinié»-k kenyérkeresetét képezte és sablonos értéktelen termékeivel csak a nagyközönség napi szükségleteinek kielégítésére szolgált. Azoknak, a kik egyebet sem akarnak, mint saját személyüknek, vagy hozzátartozóiknak hasonlatos mását minden nagyobb fáradság és pénzáldozat nélkül megszerezni.

Klisék. A lapunkban kiadott képeknek művészi reprodukciójáról tanuskodó kliséit az előállítási ár feléért örökáron eladjuk, vagy mérsékelt kölcsöndíj fizetése esetén más lapoknak kölcsönbe is adjuk. E klisékről készíthető mindennemű reprodukcióknak nyomtatását is elvállalja «Az Amatőr» kiadóhivatala.

Részlet Veneciából. Kankovszky Ervin.

A fény kémiai hatásáról.

Szilárd Béla dr. előadása.

(Vége.)

Ha már most elképzeljük, hogy minden gáz-molekula átmérője 1 milliommód milliméter, akkor képet alkothatunk magunknak arról, hogy a természet folyamatai milyen mennyiségeken képesek már lejátszódni.

A fény sokféle alakban nyilvánulhat, melyek közül a szem csak azokat veszi észre, melyekre be van rendezve. A fény más fajairól csak indirekt úton veszünk tudomást. A szem az érzékelt színeket olyanoknak látja, mint a milyenek. Keverék-színeket is mindig egyneműnek, az összes színeket együtt fehérnek, valamennyi hiányát feketének.

Valamely test színét akkor vesszük észre, ha az meg van világítva, tehát az anyag maga, mint ilyen, színes nem lehet, mert ha az volna, akkor a színeket önként lövelné ki, mivel az éter, mely azt közvetíti, mindig kéznél van. Azaz a test színét sötétben is látnunk kellene.

Az sem valószínű, hogy a testek színeit a megvilágítás által indukált különböző éter-mozgások okozzák, mert akkor a gerjesztő fény intenzitásával a színek is változnia kellene. Sokkal valószínűbb az, hogy a molekula-komplexek nem függenek egymással szorosán össze, hanem közöttük végtelen kicsiny, éterrel töltött ürok vannak. Ha már most fehér fény esik a testre, akkor az üroket betöltő éter rezgésbe jön és az üro dimenziójának megfelelő fény létre jön. Olyan-

forma jelenség ez, mint mikor a hangkeverék egy hulláma megszólaltatja a rezonátort.

A szem színeket megkülönböztető képessége hasonló jelenségen alapszik. Mivel azonban nincs minden hullámhossz megfelelő «rezonátorral» ellátva, azért nem is vesz mindenféle rezgésszámú sugarat észre.

Mint minden az emberi szervezetben, a szem is gyakorlati célokra van alkotva, ezért olyan jelenséget vele közvetlenül nem is észlelhetünk, melyek nem a lét fentartását célozzák; ez a magyarázata annak, hogy a szem az igen nagy rezgésszámú és az igen nagy hullámhosszú fényt észre nem veszi.

Ha a szigorúan vett fényről akarunk tudományos értelemben szólni, úgy különbséget kell tennünk a között, a mit a mindennapi életben világosságnak nevezünk és ama jelenségek között, a mit a fény gyűjtőnév alá foglalunk. A két fogalom egymáshoz egykor még valóban oly közelálló volt, hogy bátran azonosnak lehetett őket nevezni. Ma azonban, mikor kutatásainknak mélyebb értelmet akarunk adni, szükséges, hogy e fogalmaink jelzésére használt szavaknak is abszolút értéke legyen.

Ily értelemben világosság az a jelenség, melynél fogva bármely testet a szemeinkkel közvetlenül képesek vagyunk észrevenni.

Eredetüket tekintve, a fényhullámokat természetesekre és mesterségesekre oszthatjuk fel.

A természetes hullámok közül az ultravörösek és az ultra-ibolyák nem láthatók; a mesterséges sugarak, melyek nem hőhatásra jönnek létre, általában láthatatlanok, csak közvetve ve-

hetők észre, s valamennyien az újabb természetvizsgálatás szülöttei.

Ha valamely test valamely fénysugárra nézve átlátszó, megeshetik, hogy ugyanaz más fényhullámra nézve teljesen átlátszatlan. A szemmel látható sugarak, melyeket ezentúl, az egyszerűség kedvéért világos fénynek fogunk nevezni, a színnélküli testeken képesek csak áthatolni, minél kisebb azután a hullámhossz, annál inkább nagyobb a fény általános áthatolási képessége. Ugyanilyen módon nő a kémiai hatás is, míg a hőhatások egy bizonyos mértékig a hullámhosszal nőnek.

Altalában tehát az áthatási képesség s a kémiai hatás a rezgésszámmal együtt nő, míg a hőhatások a hullámhossz direkt függvényei.

Altalában minél átlátszóbb valamely test, molekulái között annál több az éterre nézve átjárható, vagy azzal töltött űr.

Ha valamely test olyan sajátságú, hogy a reá eső sugarakat mind visszaveri, akkor az a test abszolút fehér, a test maga semmi változást nem szenved. Ha az összes reáeső sugarakat elnyeli, akkor abszolút fekete. Az elnyelt fény hővé alakul. Ha a test az elnyelt sugarak egy részét veri vissza, a többit elnyeli, akkor színes. Az elnyelt sugarak fizikai és kémiai hatásokat okozhatnak, gyakran a kettőt együtt. Ha az elnyelt sugarak az anyag bizonyos rétegén keresztül valamely szög alatt nézve más színűek, mint a behatolás irányában, fluoreszcenciának nevezük e jelenséget. Ha az anyag az elnyelt sugarakat mintegy beraktározva, később részben ismét visszaadja, akkor ha az nagyobb törékenységgel mint az elnyelt

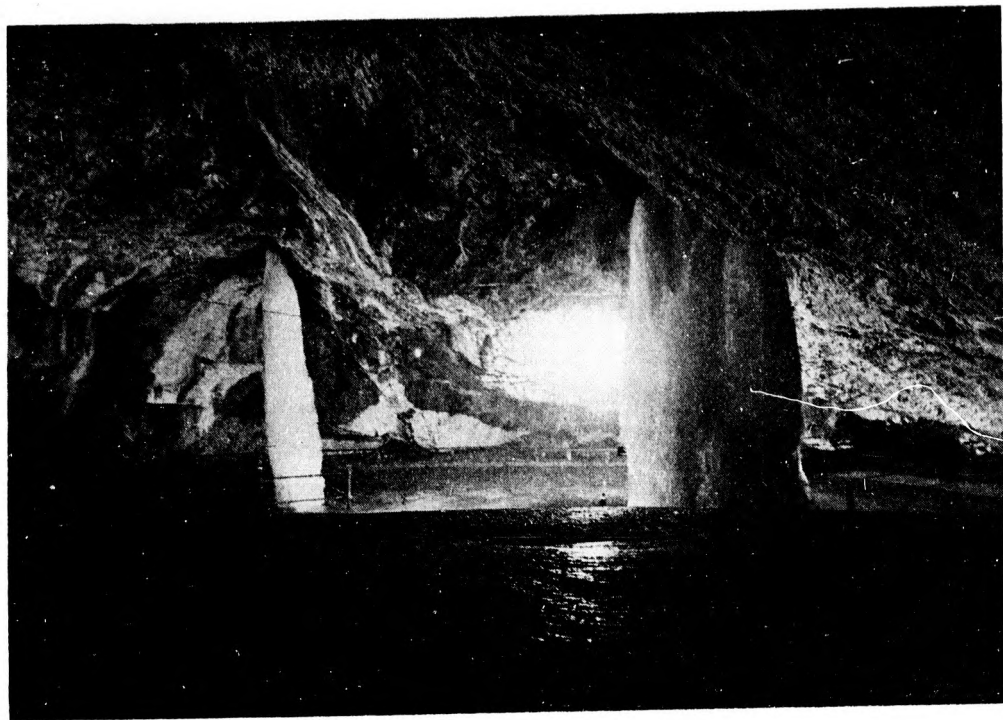
fény, foszforeszcencia áll be. Ha a test, a nélkül, hogy hő sugarak esnének reá, felmelegszik, az mintegy a foszforeszcencia megfordításának nevezhető. Az elnyelt sugaraknak, de csakis ezeknek más hatásuk is lehet. Ezek a kémiai hatások. A hatás mechanizmusa nehezen magyarázható meg. Mindenesetre annál erősebb, minél nagyobb rezgésszámú a fény. Legjobban hasonlíthatnók a jelenség mechanizmusát valamely kétélű fűrész munkájához, mely annál több munkát végezhet ugyanazon idő alatt, minél sűrűbbek a fogai (rezgésszám) és minél hosszabbak e fogak.

A fény kémiai hatásait fotokémiai reakcióknak nevezük.

Idyll.

Kárász Géza.

Dobsinai jégbarlang.

Vári József.

Mozgó tárgyak fényképezése.

Irta: Kelen Béla dr.

Mozgó tárgyak fényképezésénél a pillanatfelvétel időtartamát a mozgó tárgy sebességéhez mérten kellő rövidre kell szabnunk, különben elmosódott «mozgásos» képet kapunk. Minél rövidebb az *expositio* annál élesebb a kép, de annál inkább közeledünk ahhoz a veszélyhez, a mi pillanatfelvételnél amúgy is többé-kevésbé mindig fenyeget, hogy t. i. túlságosan subexponáljuk a képet. Scylla és Charybdis közt kell elhajózunk. A természet ingyen semmit sem ad: a mit nyerünk élességben, azt veszítjük *expositio*ban.

Az élesség és az elegendő mértékben való kiexponálás érdekei egymásba ütköznek. Kérdés tehát, mit engedhetünk az élességből és mit az *expositio*ból?

Tárgyaljuk először az *élességet*.

Elméletileg minden mozgó tárgy fényképe életlen, bármily rövid ideig exponáltuk is azt, mert az *expositio* alatt a tárgy képe a lemezen elmozdult. A szem azonban a rendes látási távolságból $\frac{1}{10}$ mm. elmozdulást még nem vesz észre, az ilyen képet teljesen élesnek látja. A nagyítás a kép élességét csak kevéssé rontja, mert igaz ugyan, hogy fokozódik az életlenség, de a nagyított képet viszont nagyobb távolságról nézzük, a mi által az összbehatás kiegyenlítődik. Ezen $\frac{1}{10}$ mm. elmozdulás mellett a kép tehát kifogástalanul éles, bármily nagyításra alkalmas; kérdés, melyik azon határ, a melyen túl a szem a képet többé nem fogadja el? Ez a határ, a mit

a praxis határozott meg, körülbelül $\frac{3}{10}$ mm.*) Az életlenségnek ezt a fokát semmi szín alatt sem szabad áthágnunk, ha elfogadható képet akarunk nyerni.

Különben pedig — kivált gyorsan mozgó tárgyaknál — ne törekedjünk a túlságos élességre, mert habár az ilyen kép technikai vagy tudományos szempontból tökéletes is, művészi szempontból inkább kárhóztatandó, mert hiányzik a szemlélőben a *mozgás érzése*. A mozgási érzet hiánya nagy mértékben diszcreditálta a pillanatfelvételeket művészi szempontból. Rohanó kocsí a gyors mozgás minden attitűd-jével de álló kerek, hajsza éles kül-

lőikkel — ez az, a mi a szemlélőt «shokirozza». Szemmel soha meg nem figyelt helyzetben levő karcéles tagokkal bíró alakok inkább a felbukás, mint a mozgás érzetét keltik. Művészi szempontból egy kis elmosódottság szükséges, főleg az igen gyors részleteken, de ismételjük, ez az elmosódottság ne menjen túl a $\frac{3}{10}$ mm.-en.

Tankönyvek a pillanat felvételek időtartamára táblázatokat közölnek, a miknek minden pontosságuk mellett is kevés a gyakorlati értékük a hosszadalmas átszámítások miatt.

Az utóbbiakban megkíséreljük egy olyan képlet levezetését, a melyből az amatőr tulajdonképeni számítás nélkül rögtön tájékozódhat.

A felveendő tárgy képének a felvétel alatti elmozdulására, tehát a fölvétel időtartamára 3 tényező bír befolyással:

1. *A mozgás iránya*. Légrövidebb *expositio* szükségeltetik, ha a tárgy velünk keresztben mozog, azaz ha a mozgó tárgyat profilban vesszük le. Ha a tárgy felénk közeledik vagy tőlünk távozik hosszabb ideig exponálhatunk. A levezetendő képletben a mozgás irányára egyelőre nem leszünk tekintettel, hanem a képletet egyszerűség kedvéért keresztben haladó tárgyakra vonatkozólag fogjuk felállítani. (Bővebb adatokat l. alább.)

2. *A mozgás sebessége*. A mennél gyorsabban mozog a tárgy, annál több az elmozdulás, tehát annyszor rövidebb ideig kell exponálnunk.

3. *A mozgó tárgy képének nagysága*. A mennél nagyobb a kép, annál nagyobb az elmozdulás, tehát annál rövidebb az *expositio*.

*) Eder a megengedhető maximális életlenséget arcképek-nél $\frac{3}{10}$ — $\frac{1}{10}$ mm.-re teszi.

A tárgy képének a nagysága azonban, a mint ismeretes, két dologtól függ: a tárgy távolságától (T) és a lencse gyújtótávolságától (f.) A hányszor nagyobb távolban van a tárgy, annyiszor kisebb lesz a képe és a hányszor nagyobb a gyújtótávol, annyiszor nagyobb lesz a képe (lineársín). A kép nagysága tehát függ $\frac{T}{f}$ től, vagyis szavakban kifejezve attól, hogy hányszor annyira van tőlünk a tárgy, mint a gyújtótávolság (hányszoros gyújtótávolságban.)

Röviden tehát: *keresztben haladó tárgy felvételének időtartama függ a tárgy mozgás-sebességétől és a gyújtótávolsághoz viszonyított távolságától.*

A sebességeket a közéletben leginkább az óránként megtett kilométerekben szoktuk kifejezni; azért a sebességnek ezt a mértékét hagytuk a képletben, nehogy átszámításokat kelljen tenni. A megengedett legnagyobb elmozdulást, vagyis elmosódottságot a képletben nem 0.3 mm.-nek, hanem 0.28-nak vettük, mert így közel kerek számot kapunk a végeredményben.

Állítsuk tehát fel a képletet: A képnek a felvétel időtartama alatt a lemezen 0.28 mm.-t szabad elmozdulnia. A tárgy ezalatt az idő alatt természetesen többet mozdul el, még pedig annyiszor többet, mint a hányszor nagyobb a tárgy mint a kép. A kép nagysága a 3. szerint $\frac{T}{f}$ től függ, a tárgynak ugyanazon idő alatt való elmozdulása lesz: $0.28 \text{ mm.} \times \frac{T}{f}$. Ezek szerint:

ha a tárgy 1 óra alatt «K» kilométert tesz meg, kérdés, hány másodperc alatt

halad $0.28 \times \frac{T}{f}$ millimétert. Az

órákat másodpercekre s a kilométereket milliméterekre változtatva az aránylat lesz:

$$3600 : K \times 1.000,000 =$$

$$x : 0.28 \times \frac{T}{f}$$

$$x = \frac{T \times 28 \times 36}{f \times k \times 1.000,000}$$

$$x = \frac{T}{f \times k \times 1000} \text{ *)}$$

*) Megjegyzés. A teljes képlet: $x = \frac{T}{f \times k \times 1000}$
e. T
278 f. k. sina A képletben «e» a megengedett élettenséget (elmozdulást) milliméterekben, «T» a tárgy távolságát, «f» a gyújtótávolságot, «k» az óránként megtett kilométereket, «x» pedig a mozgás irányát jelenti azon szöggel kifejezve, a melyet a mozgás iránya képez az objectiv tengelyével.

Hogy ezt a képletet a gyakorlatban használhatóvá tegyük, vegyük $\frac{T}{f} = 100$ -nak, a mi annyit jelent, hogy legyen a képlet érvényes akkor, ha a tárgy százszoros gyújtótávolságban van. Ezt a százszoros gyújtótávolságot más szóval úgy is fejezhetjük ki, hogy a tárgy annyi méternyire van, mint a hány centiméter a gyújtótávolság.

Akkor

$$x = \frac{1}{k \times 10}$$

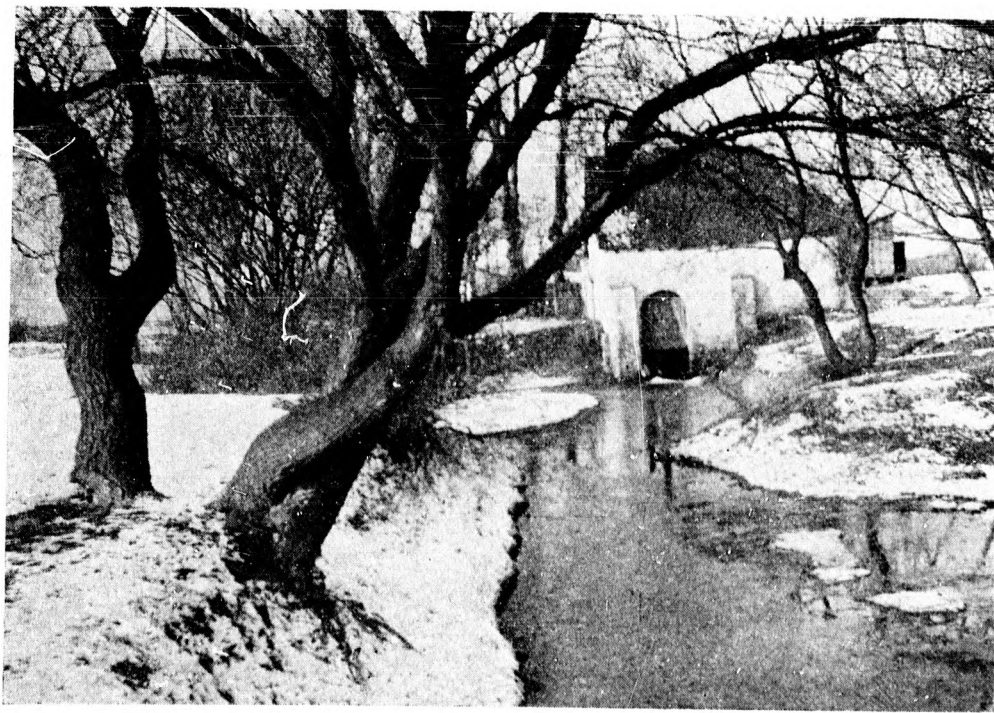
Érvényes tehát ez a képlet 0.28 mm. maximális élettenség mellett akkor, ha a tárgy a gép előtt keresztben halad, és annyi méter távolságra van, mint a hány centiméter az objectiv gyújtó távolsága. x jelenti az expositio időt másodpercekben, k az óránként megtett kilométerek számát.

Példa: legyen objectivünk gyújtó távolsága 15 cm. akkor 15 méternyire előttünk keresztben haladó gyorsvonalat (60 kilométer óránként) legfeljebb $\frac{1}{600}$ másodpercig szabad exponálnunk. A számítás tehát csak annyi, hogy a kilométer számához egy nullát ragasztunk.

Ha a mozgó tárgy nem éppen a távolságban van hanem a távolság az eredetinek fele, (a fenti példában $7\frac{1}{2}$ méter), akkor az expositio is a fentieknek a fele ($\frac{1}{1200}$ mp.)

Viszont, ha a távolság két akkora, az expositio is kétszer oly hosszú lehet. (A fenti példában tehát: $\frac{1}{300}$ mp.)

Folytatjuk.

Olvadó hó.

Kárász Géza.

Stereoscop-fölvételekről.

Irta: Cseley Elemér.

Stereoscop-képek készítése amatőrjeink közt nagyon kevésé van elterjedve, s nem méltányolják azt annyira, mint a mennyire megérdemelné. Vagy nem kedves dolog-e az, s nem nyújt-e lelki örömet és szórakozást, ha megörökített szép tájakat, utazásainkról készített fölvételeinket stb. plasztikusan kidomborodva, helyes távlatokkal, a csalódásig hűen látjuk ismét magunk előtt?

Az elhanyagolásnak okai abban keresendők, hogy egyrészt a két identikus lencsével felszerelt, komplikáltabb szerkezetű stereoscop-kamarák lényegesen drágábbak, mint az egyszerű kézi-

kamarák, másrészt pedig a képek elkészítése is több anyagot, fáradságot, összeállításuk több ügyességet, pontosságot stb. igényelnek. Már most ha hozzá gondoljuk, hogy egy stereoscop-nézőt vagy pláne szekrényt kell beszereznünk, mindez elég ahhoz, hogy a kezdő amatőr többé ne is gondoljon arra, hogy valaha ezzel is megpróbálkozzék.

Azonban stereoscop-képek készítéséhez nem föltétlenül szükséges a stereoscop-kamara, hanem bármely közönséges, egy objectivvel ellátott kézikamarával is lehet stereoscop-fölvételt csinálni, s ez az, a mivel röviden foglalkozni kívánunk.

A stereoscop-képek szemlélésénél tudvalevőleg a képet távlatokkal, természetes nagyságban látjuk s ez onnan ered, hogy mint a természetben, úgy itt is két szemmel, két külön szempontból nézünk, a mikor is a látás és távolságok helyes becslése tökéletesebb, miről könnyű meggyőződést szerezni, ha a stereoscop-nézőnél a beállított képet csak egyik szemünkkel nézzük, csak egy nagyított képet látunk, míg ha másik szemünket is kinyitjuk, rögtön előtűnik a plaszticitás.

Minden *felvételnek* ugyanis csak egy szempontja van, a mely szemponttól függ a kép perspektívája, mely pont a felvételnél objectivünk tengelyébe s lemezünk diagonális középpontjába esik. A *nézésnél* azonban a tárgyakat két szemünk helyzetének megfelelő *kétszempontból* nézzük, s azért látunk plasztikusan, a minek tulajdonképeni oka a látóidegrendszerben és a látás élettanában rejlik, s melynek további fejtegetése e kereten kívül esik. Ha tehát már most két szemünk helyzetének megfelelő két pontból veszünk le *egy* képtárgyat két *külön* lemezre, s előidézés után, megfelelő optikai eszközök segélyével ezt a két képet két szemünk külön, de egyszerre s egybeolvadva látja a stereoscop-nézőben, akkor az így egyesített képen a tárgyak ép oly plasztikusan látszanak, mint a természetben.

Tél utolján. (Margitszigeti részlet.)

Guertz: Syntor F:6. 3.
Petrik Albert.

Ezek szerint tehát csupán az szükséges, hogy gépünkkel egy képtárgyról a normális emberi szemtávolság két pontjából, a mi 65, legfeljebb 67 mm., csináljunk egy-egy fölvételt, természetesen a gépnek ugyanazon magassági és vízszintes helyzetéből. Erre nézve igen alkalmas segédeszköz a *Dr. Ad. Hesekiel & Co. berlini* cég által szerkesztett állványfej, mely minden állványra rácsavarható, s melynek segítségével a ráhelyezett gépünket jobbra vagy balra a szükséges távolságba elcsúsztathatjuk, a nélkül, hogy a gép eltérne vízszintes vagy függőleges helyzetéből.

A szokásos stereoscopképnagyságot szem előtt tartva, legalkalmasabb, ha 12—14 cm. gyújtávolságú objectiv és 9×9 vagy 9×12 nagyságú film vagy lemezre berendezett kamara áll rendelkezésünkre.

Ha azonban 12×16-os vagy 13×18-as gépünk van, azt is könnyen alkalmassá tehetjük stereoscop-fölvételek készítésére, ha máskülönben a kamara előszerkezete megengedi, hogy az objectivet jobbra vagy balra eltolhassuk. Tudniillik egy ideiglenes válaszfal alkalmazásával (mit némely géphez adnak is) a lemezt, illetve a kamara belső üregét két részre osztjuk, s így az objectiv megfelelő eltolásával megcsinálhatjuk a két fölvételt egymás után, egy lemezre.

A fent leirt módokon természetesen csakis álló képtárgyakról lehet stereoscop-fölvételeket eszközölni.

Az így nyert két fölvételt legcélszerűbb egyszerűen, egy táliban előhívni, a negatívok egyöntetű fedettsége céljából. A másolás s egyáltalában minden további eljárás egyidejűleg történjék, hogy lehetőleg teljesen egyforma színárnyalatú két képet nyerjünk, a mi a plasztika fokozása érdekében fontos követelmény.

A képek felragasztása (fekete karton ajánlatos, hogy a kartonszélek ne hassanak zavarólag) akként történik, hogy a két képnek egyazonos pontjai egymástól 76 mm.-nyire legyenek, s azon

Az utolsó hó. (Margitsziget.)

Goerz: Syntor F:6. 8.
Petrik Albert.

kép, melynek bal szélén látszik több az eredeti képtárgyból, a bal oldalra, a melyiknek pedig jobb szélén látunk többet, a jobb oldalra kerüljön.

Ennek folytán, ha egy lemezre csináltuk a két fölvételt, a másolat szétvágandó, s felcserélve ragasztandó fel, mert objectivünk tudvalevőleg fordított képet vetít lemezünkre.

Felemlítendő még végül, hogy vannak forgalomban igen olcsó, már 4—5 koronáért kapható úgynevezett amerikai stereoscop-néző (tömörítő) készülékek, a melyek igen jól használhatók, s a célnak teljesen megfelelnek.

Képeinkről.

Irta: Kohlman Artúr dr.

Lapunk múlt számában *Mariay* Ödön nyitja meg a sort «Öreg templom a Szepességben» c. képével. Az előtérben levő érdekes öreg templomot, a háttérben levő hegyességgel igen szépen össze egyeztette s nem esett bele abba a hibába, hogy képe unalmassá vált volna. Sajnálatos azonban, hogy a kép beállításánál nem ügyelt arra, hogy a függélyes vonalak *tényleg* is függélyesek legyenek s így a templom tornya, mintha a pisaira emlékeztetne.

K. Jeszenszky Lajosnak «Az első tavaszi vasárnap délután» c. képében jól ellesett eleven élet lüktet. A gyenge napon sütkérező egyszerű falusi nép pipázva, beszélgetve ül kinn a ház előtti lócán. A sok alak közül sehol egy, a ki pózol, lerontva azt a hangulatot, mit a képen előmlő közvetlenség és harmonia bennünk, a képet szemlélőkben kelt. A falusi életnek alapos megfigyelője a művész, a ki e szép kincses bányából sokat aknázott ki már eddig is, a mit a hozzánk beküldött s «Az én falum» általános címmel elnevezte képsorozata is bizonyít.

Balogh Rudolfot most van alkalmunk először olvasóinknak bemutatni. Kiváló művészegyenisége minden egyes képén végigvonul. Képei tárgyának kiválasztása, felfogása, beállítási módja s technikai készültsége a nagy intelligenciája, finom izlésű művészek közé sorozza. Kár, hogy eddig oly ritkán találkoztunk képeivel a művészi fénykép-tárlatokon s reméljük, hogy a jövőben nem rejtőzködik el a nyilvánosság elől. «A máramarosi amazon» c. képe is a beállításnak kitűnő mintájául szolgálhatna. Az uton nyargaló parasztasszony — férfi-módra ül a nyeregben — a kép tárgya s bár a képnek csak igen kis részét foglalja le, mégis ez van csak élesre beállítva, a többi az előtérben levő úttest, a

háttérben elmosódó híd, az utána futó parasztgyerekekkel s az erdős hegyoldal mind elmosódó, alárendelt, de hatásosan támogató szerepet játszó staffázst képez. Az egész koncepció festmény-szerű benyomást gyakorol. A lóban s a «lovárnő»-ben megrögzített mozgás mindmegannyi tényező, mely e képet a művészi alkotások közé sorozzák. «Téli hangulat» c. képe a befagyott hó és jégtömbök lepte

Dunával s a ködös háttérben a füstfellegetek ontó kéményes gyárakkal oly harmonikus téli tájkép, valamint egyéb téli képei is milyenre a külföldi «mesterek» is büszkék lehetnének. Azt hisszük, hogy olvasóink örömmel fogadják azt az ígéretünket, hogy lapunk jövő számaiban ismét kiadunk néhányat a művészek képeiből.

*

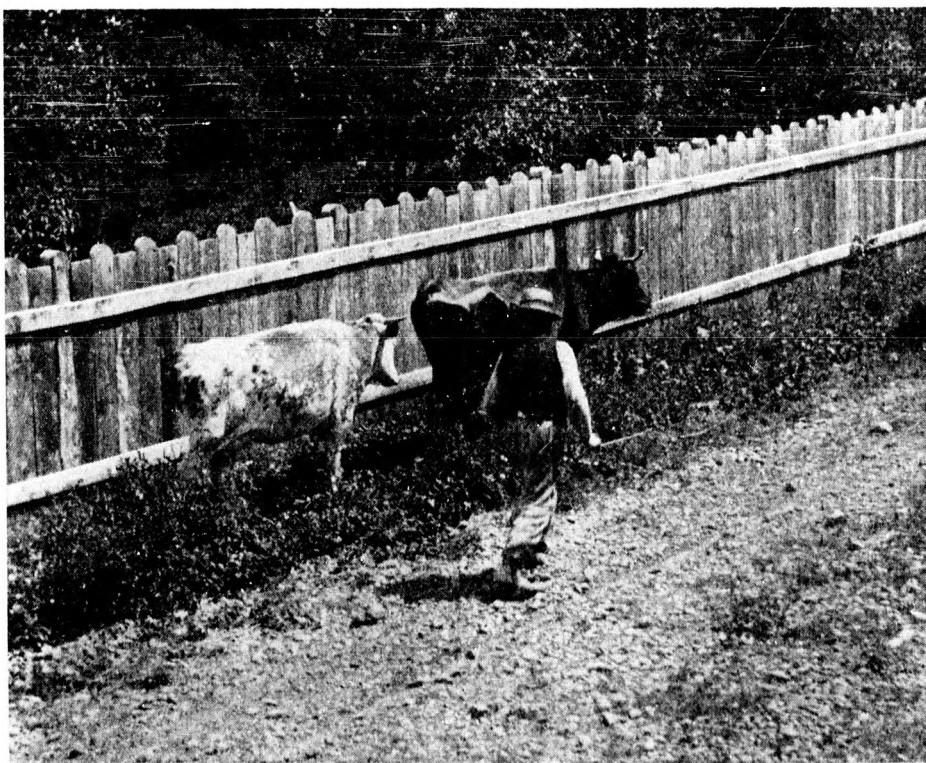
— a. — ö.

E heti számunkban vegyesen mutatjuk be ismerős és ismeretlen amatőrök képeit, melyek, úgy hisszük, lapunk művészi színvonalát a szokottnál még magasabbra emelik. Ime mindjárt műmellékletünk: *Haranghy György* műve: «Olvasás». Nem akarjuk dicsérni, — ékesen szól maga a kép — csak őszintén kívánjuk, hogy e művész amatőr, ki a gumminyomás minden csínját-binját a legapróbbakig bírja, még sokszor szerezhessen olvasóinknak és nekünk hasonló kaliberű művekkel igaz örömet. Úgy értesülünk, hogy e képét a Szt.-Pétervári kiállítás jury-je arany éremmel tüntette ki. — *Kankovszky* «Részlet Veneziából» című képe a Photo-Club tavaszi kiállításának is egyik jelentős momentum. S ez nagy szó! — *Kárász Géza* jól választja tárgyait s izléssel dolgozik. — *Vári József* «Dobsinai jégbarlang» című képe, dacára a nehéz felvételi körülményeknek, teljes mértékben sikerült s igen hatásos. — *Drávetzky Elemér* «Hazatérés»-e teljes illuziót kelt. Az állatok mozgásban levését, a felvételi pont kitűnő megválasztása folytán tudta csak ily meglepően kifejezésre juttatni. E képet ajánljuk olvasóink figyelmébe; megfelel a pillanatfényképezés követelményeinek, melyeket Fritz Loescher a Deutscher Camera-Almanach első cikkében tárgyal.

Petrik Albert-ről e sorok írója nem, de helyette a kiváló amatőr képei mondanak dicsérőt. Erősen benne vagyunk már a tavaszban ugyan, de e két téli képét mégis lemertük közölni, dacára az inaktualitásnak. — *Dr. Gara*

Rezső «Tehenek a karámban» című képe egyesíti az állat- és tájképet; «?» című genrejelenet-e, úgy tudjuk, egy kis párocska jégidylljét lopta meg. A felelősség az övé! — *Balogh Rudolf* mai képevei ismét szép munkát végzett.

— *Mariay Ödön* már ismerjük pompás, jó izlésű genreképeiről; mai képe «Cicák» erős tehetsége mellett szól. — *Zvarinyi Lajos* szintén nem új lapunk hasábjain.

Hazatérés.

Drávetzky Elemér.

fotósn

lapon levő

Tehenek a karámban.

Goltz és Breutmann: Mentor II. Rodenstock: Bistigmat.

Dr. Gara Rezső.

Előfizetési felhívás.

Mai számmal **új évnegyede** kezdődik «Az Amatőr»-nek. Az «Amatőr»-nek minden száma legnevesebb amatőrjeink és íróink cikkeit és fényképfelvételeit hozza. «Az Amatőr» minden érdekesebb fényképezési eljárással szakszerűen és élvezetes formában ismerteti meg olvasóit. «Az Amatőr» «Kezdőknek» című rovatában épp úgy szolgál tanácsokkal és útmutatással a kezdőknek, mint a művészfotografusnak. «Az Amatőr» hírt ad ezután is az összes hazai és külföldi felfedezésekről és kísérletekről s minden, a fotográfálás terén elért újabb eredményről. «Az Amatőr» közli az összes hazai és külföldi egyesületekre, valamint az azok által rendezett kiállításokra vonatkozó érdekesebb híreket. *Az Amatőr az a lap, a mely a legnagyobb áldozatoktól sem riadva vissza, elsőnek indult meg e hazában, hogy az amatőrök ezreit a tudatos és együttes működésnek hódítsa meg, a magyar amatőr-fényképezésnek dicsőségére.*

«Az Amatőr» minden számában a szöveg között elsőrangú illusztrációk foglalnak helyet.

«Az Amatőr» minden száma egy, esetleg több műmelléklettel jelenik meg.

«Az Amatőr» minden évben egy, esetleg több versenyt és kiállítást rendez és a beküldött képek közül a legjobbakat díjakkal tünteti ki.

«Az Amatőr» előfizetői részére *Adás-vételcsere* című rovatában előfizetőink fényképezőgépek és felszerelések vétele, eladására, vagy felvételek becserélésére vonatkozó ajánlataikat, *díjmentesen* közzé tehetik.

«Az Amatőr» szerkesztői üzeneteiben felvilágosítást ad minden hozzáintézett, a fényképezésre vonatkozó kérdésben.

A ki tehát a fotográfálás elemeivel meg akar ismerkedni; a ki maga is szép fényképeket akar készíteni; a ki a művészi fényképezés fokára akar emelkedni; a ki a magyar és külföldi fényképezők műveit meg akarja ismerni: az fizessen elő «Az Amatőr» művészi fényképezési folyóiratra.

«Az Amatőr» kéthetenként jelenik meg.

„Az Amatőr“ szerkesztősége.

«Az Amatőr» előfizetési ára:

egész évre...	14.—	K
fél évre ...	7.—	«
negyed évre ...	3.50	«
egyes szám60	«

„Az Amatőr“ kiadóhivatala.

Kezdőknek.

— Sorozatos ismertetés. —

Írta: Gara Rezső dr.

IV. A mivel fényképezünk.

2.

A *szferikus (gömbi) eltérés* a következménye azon körülménynek, hogy a sugarak a lencsébe nem a tengelye közelébe jutnak. Ha t. i. készülékünkbe egyszerű tájképlencsét — egy gyűjtőlencséből álló objektív ez — alkalmazunk, úgy a homályos üvegen, bármeddig tologassuk előre-hátra, nem kapunk teljességében éles képet: ha éles a szélén, úgy elmosódott a közepén, míg ha itt állítjuk be élesre, úgy a kép széle nem éles beállítású. Mi ennek az oka s hogy segíthetünk a bajon?

Említettük már, hogy a convex lencsét különböző törőszögű prizmákból összetettnek képzelhetjük: a lencse széle nagyobb törőszögű prisma, mint a közepe s így az előbbi által törtett *szélső* sugarak, erősebben törésvén, előbb egyesülnek a tengelyen, mint a kisebb törőszögű prizmának tekinthető lencse közepén áthaladt és ezáltal irányuktól kevésbé eltérített *központi* (centrális) sugarak. Tehát ha homályos üvegünk ez utóbbi sugarak gyűpontjában áll, úgy ezt az éles képet, a lencséhez közelebb eső fokussal bíró, szélső sugarak által képzett életlen képrész, az u. n. *szóródásos kört* határolja.

Ezért elmosódottak a kép szélei, bár közepe éles.

Ebből már most viszont könnyű elgondolni, hogy mért elmosódott az oly kép közepe, melynek széleit élesen állítottuk be.

A szferikus eltérés káros hatásait a *fényrekesz* (diaphragma) használatával mellőzhetni. A fényrekesz oly lemezdarab, melyen egy kisebb köralakú kivágás van, mint a minőt a lencse kerülete képez. E fényrekeszt a lencse előtt vagy mögött alkalmazza a fényképező — de csak a beállítás után, a felvétel előtt. A beállítás mindig teljesen nyílt objektívvel történik.

A modern lencseberendezéseknél a fényrekeszt úgy szerkesztik, hogy egy forgatható kerek korongból álljon, melyen 3—5 különböző átmérőjű nyílás van s forgathatás által bármelyik nyílás központja hozható a lencse tengelyébe. Ez az úgynevezett *középpontos revolver fényrekesz*.

Még célszerűbb az u. n. *irisdiaphragma*, melynek működése hasonló az emberi szemcsillaghoz; e berendezés folytán a fényrekesz egyszerű csavarás segélyével nagyobb vagy kisebb nyílásúvá változtatható.

A fényrekesz hivatása a lencse szélét, mely a szóródásos kört létrehozza, elfedni.

Mennél kisebb fényrekeszt használunk tehát, annál többet fedünk el a lencse széléből; mennél kevesebb szélső sugarat bocsátunk ez-

által a fényérzékeny lemezre, annál élesebb lesz képünk a szélei felé; ésa körülmény, mely a szóródásos kört a kép szélei felé létrehozza, ugyanúgy hat a kép mélységeiben is — értjük mélység alatt a tulajdonképeni tárgy háttérét, esetleg előtérét is — tehát a fényrekesz használata folytán a kép a mélységben is élesebbé válik.

Ha azonban fényrekeszt alkalmazzunk, úgy természetesen az expositió idejét is meg kell hosszabbítani, hiszen kevesebb fényt bocsátunk a lencsén át. S így azáltal, hogy a fényérzékeny

Goltz és Breutmann. Mentor II. Coerz: Syntor. F: 4. 5.

«?»

Gara Rezső dr.

Itatás.

Kárász Géza.

emezre a gyengébb fényt hosszabb ideig hagyjuk hatni, elérjük ugyanazon hatást, melyet az erős fény rövidebb idő alatt előidézne, s így bár szemünk a homályos üvegen a p. o. legkisebb fényrekeszszel felvett képet annyira sötétnek látja gyakran, hogy meg sem ítélné — ezért állítsunk be teljes lencsenyílással! — a kész fényképen nem lesz sötét.

Hogy már most a fényképező tudja magát az expositió idejét illetőleg mihez tartani, rá szokták a gyárosok vésni a fényrekeszre nyílásának nagyságát. E nagyságot mostanában oly törtszámokban adják meg, mely kifejezi a fényrekesz nyílásának viszonyát a gyújtótávolsághoz, megmutatván, hogy hányszorosa nagyobb a gyújtótávolság a fényrekesz nyílásának átmérőjénél. Így tehát ha objektívünk gyújtótávolsága p. o. 20 cm. — az erre vonatkozó adatot szintén rá szokták vésni az objektív foglatára — úgy a 4 cm.-es fényrekesz jelzése $\frac{1}{5}$ (t. i. $\frac{4}{20} = \frac{1}{5}$) vagy $f/5$, azaz a fényrekesz nyílásának átmérője a gyújtótávolság $\frac{1}{5}$ -e.

Ha már most egy lencse fényrekeszének átmérőjét p. o. $\frac{1}{4}$ -ére kisebbítjük, úgy a világosságot — a lencsébe jutó fényt — $\frac{1}{16}$ -ára csökkentettük, tehát hosszabb ideig kell exponálnunk, vagy pedig meg-nagyobbítván az átmérőt p. o. a kétszeresére, úgy a világosságot négyszeresére növeltük, minek folytán az expositió ideje

csökkenthető. S így ha valamelyik fényrekesz nyílásra vagy magára a nyílt lencsére vonatkozólag ismerjük az *egy bizonyos* körülmények esetén szükséges expositió idejét, úgy ha *ugyanezen bizonyos körülmények* szerepelnek a fényrekesz alkalmazásakor, meg tudjuk határozni a megvilágítási idő tartamát. Persze az adatok csak akkor lehetnek helyesek, ha az expositió idejét megszabó bizonyos körülmények azonosak; ily körülmények p. o. a naptári idő, a nap szaka, a felveendő tárgy és ennek környezete, időjárás, stb.

A meghatározás egyszerű:

Ha $f/10$ -et akarjuk összehasonlítani $f/20$ -szal, $f/30$ -cal, $f/40$ -nel, úgy négyzetre emeljük a nevezőket (azaz mindegyiket megszorozzuk önmagával) és egyazon egységre hozzuk őket s akkor látni fogjuk, hogy $f/10 : f/20 : f/30 : f/40 = 1 : 4 : 9 : 16$.

Ha az expositió ideje $f/10$ esetén 2 mp.,

úgy $f/20$ « $4 \times 2 = 8$ «

$f/30$ « $9 \times 2 = 18$ «

$f/40$ « $16 \times 2 = 32$ «

A fényrekeszt a lencse alakjától függőleg előtte vagy mögötte bizonyos távolságban, két lencsés objektívknél a lencsék között helyezik el.

A fennforgó célszerűségek szempontjait nem vitathatjuk és magyarázhatjuk meg e cikk keretein belül.

Jég a Dunán.

Balogh Rudolf.

Fényképezési eljárások.

Ezüstfoltok eltávolítása, melyek azonképen keletkeznek, hogy a másolópapír a lemezre ragadt. Gyapot-csomócskát oly oldatban nedvesítünk meg, mely 1000 kbc. vízből, 10 gr. thiokarbamidból, 20 gr. citromsavból és 20 gr. timsóból áll. A nedves gyapottal a foltokat megdörzsöljük. A foltok eltűnése után a lemezt jól kimossuk.

Légbuborékképződés az előhívásnál. Egy amerikai szakközöny írja a következőket: Hogy a légbuborékképződést elkerüljük, közvetlenül az előhívás előtt, leheljünk rá a lemezre. A lemezt a szájtól 5—8 cm.-nyire, körülbelül vízszintesen tartjuk. Háromszor-négyszer leheljünk rá a lemezre lehetőleg egyenletesen, ügyelve a sarokokra és a szélekre. Hideg előhívó használata esetén gyak-

III. Citromsav 13 gr.
oldva vízben 150 gr.

IV. 1%-os bromkalium-oldat.

Használhoz 30 kbc. vízhez adunk 2 kbcmt. I.-ből, ugyanannyit II.-ből és III.-ből és 1 csepptet a IV. oldatból. Az ilyen fürdő 60 kbct-ben 4 drb. 12×16 másolat színezhető. A másolatoknak azonban teljesen fixirnatronmenteseknek kell lenniök. A színezés 5 percig tart.

Antiszeptikus szer bichromatmérgezésnél.

A bichromatoldat nagyon mérgező természetű, úgy hogy ha nyílt sebbe kerül, hosszantartó daganatot okozhat. Ajánlatos ennél fogva használat után a kezét a következő oldatban lemosni.

90 cm⁰ ----- glicerin,
3 « ----- carbolsav,
500 « ----- víz.

Kenőcs a sebes kézre.

Az alkálitartalmú előhívók az ujjak bőrén gyuladást okoznak. Ez elkerülhető, ha a kezét a következő kenőccsel kenjük be:

5 gr. --- ichthyol,
11 « --- lanolin,
15 « --- vaseline,
0.2 « --- bórsav.

Javított amidol-előhívó. Valenta E. szerint az L. Loebel által felülvizsgált és a Revue des Sciences photographiques 1904. évi évfolyam 214. lapján közölt metol előhívó recipéje helytelen s ezért a következő jobb összeállításút ajánlja:

900 cm³ víz
10 g. jegeces natriumsulfit
5 g. amidol
100 g. 1%-os maró natron

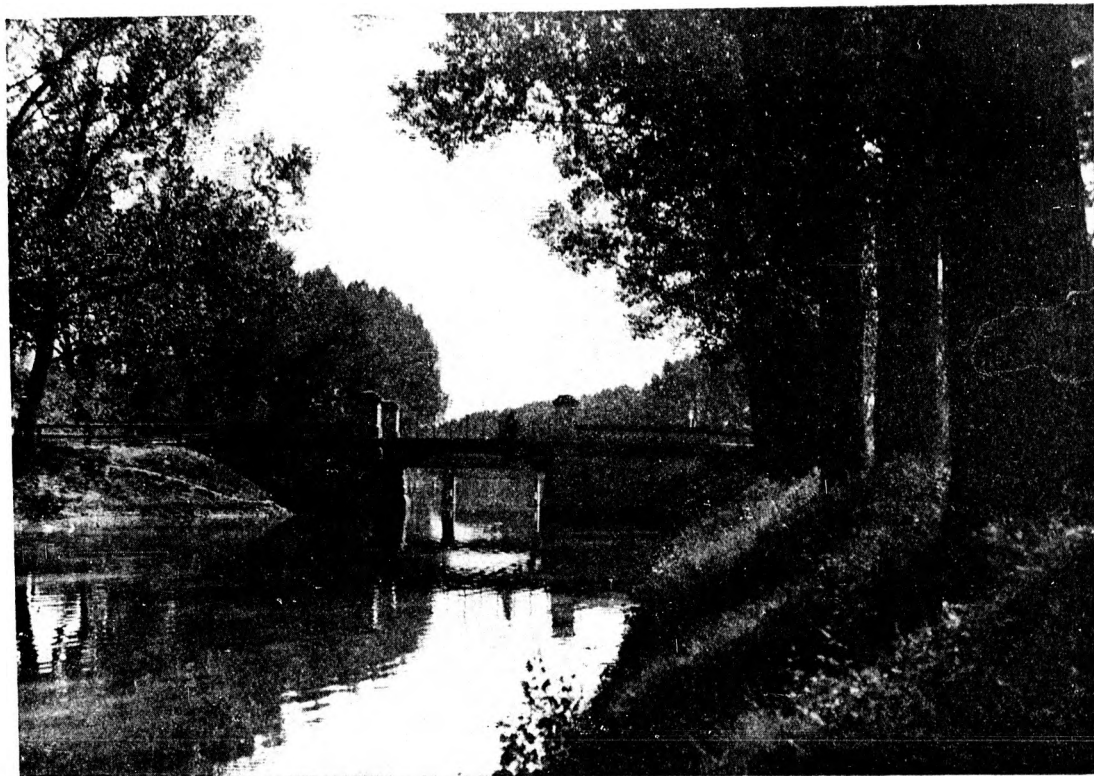
Az előhívó Valenta állítása szerint rapidabban dolgozik, a lemez átlátszósága nem szenved és a közönséges amidolnál jóval lágyabb, finomabb negatívot ad.

Nagyon rövid ideig exponált merev negatívok gyöngítésére Eder ajánlja, hogy a lemezt:

100—150 kbct. dest. vízből
1 gr. káliumbichromáttól
5 gr. timsóból és
3 kbct. sósavból

álló fürdőben áztassuk, míg hátsó fele egész fehér lesz. A lemezt jól kimossuk és jó előidézöben lágy képpé fejlesztjük.

Kérjük lapunk barátait, hogy «Az Amatőr»-re előfizetőket gyűjtsenek s az előfizetési íveket lapunk kiadóhivatala címére: Budapest, V., Honvéd-u. 10. sz., visszaküldeni szíveskedjenek.

Tájkép.

Zvarinyi Lajos.

rabban kell rálehelni a lemezre, mint melegnél. Ez az eljárás alkalmazható a Gem-, N. P. G. és a Wellington bromézüst-papíroknál is.

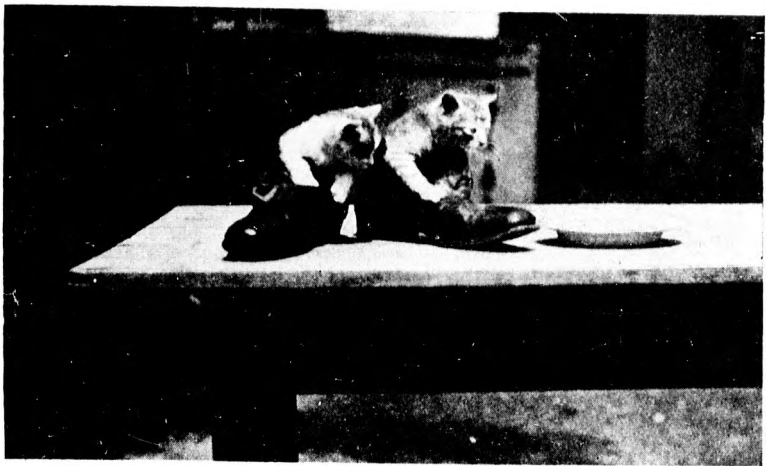
Ajánlatos gyöngítési mód a következő:

5 gr. rézvitriolból
100 kbct. dest. vízből
5 gr. brómkáliumból

keveréket készítünk, a már előbb áztatott lemezt az oldatban fürösztjük, míg megfehéredik s azután 1 : 30 fixirnatron oldatban legyöngítjük. (Az eljárás szükség esetén jó kimossás után megismételhető.) Félórai mosás után szárítunk.

Brómezüst-másolatokon meleg tonus érhető el következőképen: Az oldat előállításához szükséges:

I. 1%-os kaliumplatinchlorür-oldat
II. Higanychlorid 1.3 gr.
oldva vízben 150 gr.

Cicák.

Mariay Ödön.

Hazai krónika.

A Budapesti Photo-Club választmányi ülése.

Március 22-én tartotta a Budapesti Photo-Club gróf Esterházy Mihály elnöke alatt választmányi ülését. Rendes tagokká felvették az egyesületbe: dr. Kováts Elemér ügyvédjelölt és dr. Papp Vilmos ügyvéd. A választmány megejtette a jelöléseket a f. hó 29-én tartandó közgyűlésen választás útján betöltendő választmányi rendes és pótagi helyekre és a számvizsgáló bizottság megalakítására. Továbbá jóváhagyta a közgyűlés elé terjesztendő beszámoló jelentést a club 1904 évi működéséről, valamint az 1904. évről szóló pénztári jelentést és az 1905. évi költségelőirányzatot.

A Budapesti Photo-Club szerdai estéi. A március 22-iki szerdai összejövetelen Pejtsik Károly alapító tag bemutatta a «*Süddeutsche Camerawerke*» southeimi cég által készített, ollórendszerű beállító és rögzítő szerkezettel bíró, 3 különböző nagyságú és kivitelű «*Nettel*»-kamerát. Különösen tetszett a 6×9 nagyságú «*Nettel*»-zsebkamera, mely fémből készült, *Bausch és Lomb* objektívzárral bír és fémkazettákkal van felszerelve.

Közgyűlés. A «Photo-Club» magyar amateur-fényképezők országos egyesülete múlt hó 29-ikén tartotta meg V. rendes közgyűlését. Gróf Esterházy Mihály megnyitja az ülést és felkéri dr. Perger Ferencet és Lovag Löhr Hugót a jegyzőkönyv hitelesítésére. Ezután Harmatzy titkár előadja az 1904. évi választmány jelentését, mely szerint a tagok száma ismét szaporodott (152), a club tehát a határozott fellendülés útján haladt; gyarapítottak a club technikai eszközei, könyvtára s a helyiségek átalakítása után a berendezés maga is. Az «Amatőr» melléklete gyanánt havonként megjelenik a Photo-Club hivatalos közlönye, mely legközelebbi számunkban a beszámolóval részletesen foglalkozni. Ezután Kirchlechner pénztárnok előterjeszti az 1904 évi számadásokat és vagyonszerkezetet. A számvizsgáló-bizottság jelentését Sternád Béla adja le, minek utána a közgyűlés a felmentvényt megadja. Az 1905. évi költségvetés megállapítása után dr. Joannovits Pál osztálytanácsos szép beszédben ajánlja az alapszabályok értelmében visszalépő elnök és alelnök (Gr. Esterházy Mihály és Lázár Elek) újbóli megválasztását. Ez egyhangulag megtörténvén az elnök az ügyészi állásra dr. Kelemen Lajost ajánlja, mit ismét egyhangulag elfogadnak. Ezután az alapszabályszerűleg kilépő 4 választmányi rendes tag, 3 pótag és 1905. évi számvizsgáló-bizottság választását ejtették meg. Ülés után megnyílt a Photo-Club tavaszi házi kiállítása. Este társasvacsora volt.

A csak imént megnyílt «Tavaszi házi kiállításról», melyet a Photo-Club rendezett, csak röviden számolhatunk e számunkban be, mert a kiállítás megnyitása összeesett lapunk zártával. Fentartván magunknak a részletes beszámolót, következőket kívánjuk megemlíteni: *Joannovics Pál dr.*, osztálytanácsos a velencei Szt.-Márk székesegyházban készült interieur felvételéről állított ki egy nagyított «ozotypiát». Szinte hihetetlen, hogy ez a részletekben duzlakodó, gyönyörű sárgás-barna tonusában megkapó kép csak egyszeri nyomás; ha ezeket a finomságokat gummiban kívánta volna e finom ízlésű amatőr kihozni, úgy 4- vagy 5-szörös nyomás lett volna szükséges. — *Feledi Dezső* Popper D. ősz gordonkaművészünk portraitját állítja ki barna gumminyomatban; ilyen óriás technikájú képet még gummiban sem láttunk eddig soha. A néző egyenesen meg van bűvölve az ősz művész megindító tekintetétől, melylyel imádott hangszerén csüng. A kép bámulatos technikáját nem mulaszthatjuk el mégegyszer felemlíteni. Sokan a nézők közül az ülő művész pose-át kifogásolták több-kevesebb joggal. — Gummiban még szemünkbe ötlöttek az első rövid áttekintéskor *Sternád és dr. Kelemen* képei. — Brómezüstben feltűnő szépek *Novomeszky, Horváth Dezső*, de főleg *Magyar-Rosenberg Emil* képei. — *Dreyschock* pigment képe «*Utcai kép Mostarban*» és *Raabe* Höcheimer gumminyomata azok, melyeket idő hijján ma még megemlíthetünk. A többi képről szintén csak a legnagyobb dicséret hangján szólhatni és sok érdekeset remélünk még e magas fokú ízléssel rendezett kiállításról mondhatni. *Dr. G. R.*

A Budai Camera-Kör lapunkat hivatalos közlönyévé választotta meg. E ténnyel csak a legnagyobb örömmel és benső meglelégedéssel emlékezhetünk meg.

Külföldi krónika.

Gablonzban nemrégiben nyílt meg a photographiai kiállítás, melyet az ottani iparegylet rendezett. Ritter nagytott felvételei a város és környékének részeiről váltak ki legjobban. néhány igen sikerült felvétele az Iser-hegységben készült. Ezenkívül igen sikerült stereoskop-, tájkép- és diapositiv-felvételek állottak a rendező bizottság rendelkezésére.

A X. Salon de Photographie, melyet a Photo-Club de Paris rendez, május 10-től június 19-ig lesz a közönség számára látható. A képek beküldési határideje, április 10-ike. Csakis művészi fényképek állíthatók ki. Cím: M. le Secrétaire général du Photo Club, 44, rue des Mathuriers, Paris.

Der Amateurverein zur Förderung der künstlerischen Photographie in Köln ez év április havában photographiai kiállítást rendez, melyre a rajnai és westfáli amatőröket hívta meg. A műbíró bizottság tagjai közt vannak: Aldenhoven, von Falke, Perfall báró stb.

Kiállítás Tetschenben. Ez év augusztus havában nemzetközi kiállítás fog megnyílni a szász Schweiz közepén fekvő Tetschenben. A kiállítás tárgya a sport, a turistika és az ezek körébe vágó fényképezés lesz. Azonban nemcsak képek, de készülékek, fényképezési szerszámok és segédeszközök is kiállíthatók. Díjak gyanánt elsősorban értékes tárgyak, azonkívül — a kiállítás részéről — állami stb. díjak szerepelnek. Minden kiállító emlékérmét kap. A kiállítás részleteiről felvilágosítást ad: Max Heyssler, Tetschen, Csehország.

Huncutok.

Zvarinyi Lajos.

„Az Amatőr“ kiállítása.

Már most óhajtjuk bejelenteni olvasóinknak, hogy úgy a lapunkban eddig már kiadott, mint ezentul kiadandó, valamint az annak idején e czélből hozzánk beküldött és még ezután beküldendő képekből nyilvános kiállítást szándékozunk a tavasz végével, vagy a nyár elején rendezni, melyen «Az Amatőr» versenyén díjat nyert három kép eredetijét s a nyert okleveleket is ki fogjuk állítani.

Felkérjük tehát olvasóinkat, hogy e kiállításra szánt művészi kivitelű és lehetőleg nagyobbított méretű képeik elkészítéséhez már most hozzáfogni sziveskedjenek, nehogy a rövidre szabandó határidő miatt arról lekéssenek.

A kiállítási határnapról, tartamáról, feltételeiről és zsürijéről annak idején külön és kimerítően tájékoztatjuk majd olvasóinkat.

Adás — Vétel — Csere

E rovatban a szerkesztőség készséggel közli előfizetőinek fényképezőgépek és felszerelések vételére, eladására, vagy felvételek becserélésére vonatkozó ajánlatait, értesítéseit, illetve egymás között folytatott levelezéseit.

Jobb állványgép (9×12 cm.) 3 kazettával, filmkazettával, Rietschel-féle Linearanastigmattal, zárral, táskával; alumínium állvány, bőrtokban; Eastmann Kodak 1. sz. (6×9 cm.), eladók vagy becserélhetők 8×10 vagy 9×12 zsebfilmgépre anastigmattal, Eichner Bertalannál, Gelence, Háromszék megye.

Olcson eladó egy teljesen új állapotban lévő (9×12 cm.) Voigtländer Heliar kamara, Schlitz zárral, kazettákkal, alumínium állvánnyal és táskával, továbbá egy 13×18-as állványos gép, objectiv nélkül, kazettákkal és állvánnyal. Cím: E. Csiky Imre Kolozsvár, Majális-u. 8. sz.

Eladó jó állapotban lévő 9×12 «Klapp-kamera» achromatikus objectivvel, 6 fémkazettával, továbbá egy idő- és pillanatfelvételre berendezett 9×12 filmes «Lloyd-kamara». Cím: Halasi Lajos Krasznahorkaváralja, Gömör megye.

IRODALOM.

Bessenyei I. Fényképek előállítása	1.20
Meczner S. A műkedvelő fényképezés kézikönyve. Különös tekintettel kezdőkre. 28 képpel és 4 képmelléklettel	3.20
Moller M. A fotografálás elemei	4.—
Sajóhelyi B. Fotografálás	—60
Schmidt F. A gyakorlati fotográfia kézikönyve. Kötve	6.—
Allilm M. Die Grundlinien der Amateur-Photographie. Ein kleines Handbuch für Anfänger und Geübte	3.—
— Die Photographie	1.80
Anschütz O. Die Photographie im Hause. Lehrbuch für Amateure. I. Das Porträt.	3.60
Bühler C. Kleines Lehrbuch der Photographie. Zur Selbstbelehrung	1.20
Burton W. K. ABC der modernen Photographie	1.80
Dawid L. Ratgeber für Anfänger im Photographieren	1.80
— Die Moment-Photographie	9.60
Emmerich G. H. Werkstatt des Photographen. Ein Handbuch für Photographen und Reproduktionstechniker, mit 12 Tafeln u. 255 Abbildungen im Text (1904.) kötete	9.60
Eder J. M. Ausführliches Handbuch der Photographie. I. Thl. I Hälfte. (A II—IV. kötet is megjelent.) ...	14.40
Gut Licht. Jahrbuch und Almanach für Liebhaberphotographen. Redig. v. Schnauss. XI. Band. 1905. Füzve 1.80, kötve	2.16
Günzel G. Die Amateurphotographie	1.20
Hanneke P. Die Herstellung von Diapositionen zu Projektionszwecken	3.—
Hauberisser G. Wie erlangt man brillante Negative und schöne Abdrücke. 13. Aufl.	1.50
Halm E. Photographie bei künstlichem Licht	3.—
Jahrbuch für Photographie und Reproductions, technisch f. 1904. Herausg. J. M. Eder	9.60
L'Année photographique 1904	3.60
Annuaire Général et International de la Photographie 1904. Kötve	6.—
The American Annual of Photography 1904	6.—
König E. Die Farben-Photographie	3.—
Lettner G. Skioptikon, Einführung in die Projektionskunst. 3-te Auflage	1.80
Loescher. Leitfaden der Landschafts-Photographie	4.32
Miethe A. Lehrbuch der praktischen Photographie. 2. kiadás.	12.—
Schnauss H. Die Blitzlicht-Photographie. 3. kiadás	4.20
— Photographischer Zeitvertreib. 7. kiadás	4.80
Schnauss J. Leitfaden der Photographie	3.—
Spörl H. Praktische Rezeptsammlung für Fach- und Amateurphotographen	3.60
Vogel E. Taschenbuch der praktischen Photographie. 11. kiadás.	3.—
Vogel H. W. Handbuch der Photographie. 4 kötet	54.—
— Photographie	3.—
Wagner A. Műkedvelő fotografálás	—20
Trutat. Le Cliché photographique	4.20
— Les Procédés pigmentaires	1.50
Rouyer. La Gomme Bricksamatör	2.40

Folyóiratok.

«Az Amatőr»	1/4 évre	3.50
Amateur-Photograph. Monatsblatt	1/4 évre	1.50
Mitteilungen, photographische. 24 füzet évenként. 1/4 évre	3.60	
Photographen-Zeitung, allgemeine v. Miethe, 52 szám évenként	1/4 évre	3.—
Ratgeber für Amateurphotographen. 24 szám évenként. 1/4 évre	—	96
Wochenblatt, photographische von Gaedicke. 52 szám évenként	1/4 évre	3.—
Bulletin de la Société française de photographie. 24 szám évenként		21.84
Amateur Photographer. 52 szám évenként, egész évre		15.24
British Journal of Photography. 52 szám évenként egész évre		14.40
Photography. 52 szám évenként	egész évre	9.60
Gut Licht. 1905.		1.80

E művek és folyóiratok állandóan raktáron vannak, vagy megrendelhetők

TOLDI LAJOS könyvkereskedésében
Budapest, II. ker., Fő-utca 2. sz.

Szerkesztői üzenetek.

E rovatban a szerkesztőség készséggel ad szakszerű felvilágosítást minden hozzá intézett, a fényképezésre vonatkozó kérdésben.

Kérjük lapunk barátait, hogy amatőr-ismerőseik címét velünk, lapunk terjesztése céljából, közölni szíveskedjenek.

Azokat, kik képeiket közlés vagy bírálat végett lapunk szerkesztőségéhez beküldik, arra kérjük, hogy a legkifogástalanabb kivitelű, nem pedig elrontott, arany-fürdőben vagy előhívóban agyonnyomorgatott másolatokat juttassanak hozzánk, mert csakis kitűnő másolatokról készíthető jó klisé, már pedig a szép reprodukció valamennyink közös érdeke. Azonkívül még arra kérjük, hogy a kép hátára nevüket, pontos lakcímüket, valamint a kép címét feljegyezni szíveskedjenek.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy képeket, reklamációkat, valamint minden — a lapra vonatkozó — írásbeli közleményt, lapunk szerkesztőségéhez (VII., Király-utca 89. sz. alá) beküldeni szíveskedjenek.

Többeknek. Lapunk múlt évfolyamának 1., 3., 4., 5. és 6-ik számai megrendelhetők kiadóhivatalunknál a pénz előleges beküldése mellett. A 2-ik szám — a nagy érdeklődés folytán, amelyet az amatőrök Tóth Bélának műmelléklete és cikke iránt tanúsítottak — annyira kifogyott, hogy a meglévő tartalékszámokból legnagyobb sajnálalunkra szíjjelküldés már nem történhetik.

J. S. százados Budapest. Beküldött cikkéért fogadjunk köszönetünket

S. K. Arad. 1. Azon kérdésére, hogy milyen képeket küldjön be nekünk közlés végett, csak az a feleletünk, lapozza át «Az Amatőr» néhány számát s meg fog ismerkedni igényeinkkel. 2. Eszterházy Mihály gróf «Vihar a tengeren» című képének reprodukciója az eredeti nagy gumminyomatról készült, a mi különben következtethető is a képen lévő gyenge csíkokról.

F. G. Szolnok. Kilátásba helyezett alföldi genreképeinek már előre is örülünk, s reméljük, hogy nem fog bennünket azokra sokáig várakoztatni.

H. V. Kiskunhalas. A «Photo-Club» rendes tagja bármely intelligens úriember lehet, kit két egyesületi tag felvételre ajánl. A «Photo-Club»-nak nemcsak rendes tagjai, hanem vidéki, pártoló és levelező tagjai is vannak. Alapszabályait szívesen küldi meg az egyesület titkári hivatala, (Budapest, IV., Egyetem-tér 5.) ha eziránt levél útján hozzá fordul.

A. G. Vágújhely. Szobafelvételekre fölülte alkalmasnak találjuk az *Ilford* lemezeket rendkívüli érzékenyséjük miatt.

F. S. Kolozsvár. Miután szerkesztőnk jelenleg külföldi uton van, kérdésre csak visszatérte után felelhetünk.

Gy. K. Temesvár. Gumminyomatokhoz olajfestéket használunk, mely a chromban teljesen oldódik. Azonkívül szükség van egy durvább s egy finomabb széles ecsetre, a melylyel a festéket a papírra kenjük. Mindezeket beszerezheti *Földes Gyula* festőszerek üzletében (Budapest, IV., Eskü-út 6.).

L. V. Zsolna. A *Grail*-féle albumin-papír bármely fényképezési szaküzlet vagy egyenesen *Rigler József Ede fényképezési papírok gyártási osztálya* útján rendelhető meg.

T. L. Keszthely. Beküldött képeit megkaptuk s lapunk egyik közeli számában közre adunk belőlük egy-kettőt. «Nyárfák» és «Alkonyat előtt» című felvételeiről kérünk azonban briliánsabb brommásokat, mert csakis ilyenekről eszközölhető a klisózás eredményesen. Talán nem ártana említett lemezeket kissé megerősíteni.

K. M. úrnő Ipolyvölgy. Hogy képeit kartonra ragasztva vagy a nélkül küldi-e be, teljesen közömbös. Fő az, hogy művészi legyenek s kidolgozásuk kifogástalan, mert csak ez esetben reprodukálhatók.

E. Cs. — y I. — e Kolozsvár. Beküldött apróhirdetését mai számunkban közöljük. Képeit küldje csak be, ha megfelelőek, szívesen leközzöljük.

Csokonai nyomda Debreczen. Lapunkat továbbra is küldjük cserébe, s reméljük, hogy jóindulatukat lapunk iránt a jövőben is fenntartják.

Dr. M. I. Böös. Igazán örülünk, hogy kiállításunk részére nagyítást akar eszközölni megjelent képéről, melyet néhány nap mulva Önnek visszaküldünk.

K. G. Budapest. Beküldött fejléc terveit köszönjük, de azoknak jelenleg nem vehetjük hasznát. Beküldött «Tanulmányfő» című képét saját érdekében nem adjuk közre. Azt hisszük, hogy ez csak rontaná eddig megjelent szép képeinek hatását.

cs. Cs. E. Budapest. Beküldött cikkét köszönjük. Erdei út című képe tudunkkal már megjelent s a többi is sorra kerül.

L. J. Zágráb. Reméljük, hogy lapunk elmúlt évfolyamának számaikat már megkapta s ügyünknek sok lelkes hívet fog szerezni.

S. J. Nagyvárad. Képeket közlés végett bármikor küldhet, s ha megütik a mértéket, szívesen leközzöljük azokat. Kilátásba helyezett cikkét előre is köszönjük. A hiányzó számokat készséggel küldi meg a kiadóhivatal 1 korona 80 fillér előleges beküldése esetén.

L. V. Eszék. Nevezett eljárásra különösen alkalmasnak találjuk a *Gem* lemezeket, másolatok készítésére pedig a *Gem P. O. P.* papírost.

S. S. Hamburg. Szívességét köszönjük, s már előre is örülünk az ígért cikkeknek és képeknek.

Z. L. tanár Békéscsaba. 1. Beküldött zuzmarás képe felette szép s hisszük, hogy igen jó klisé lesz róla készíthető. 2. A klisózáshoz mindenesetre normális sötétségű oly másolatokra van szükség, hogy az árnyékok mélyek, *de még sem «elégtek»* legyenek. 3. A mi az Ön által eszközölt s velünk közölt erősítési s azután történt gyengítési eljárását illeti, a következő felvilágosítással szolgálhatunk. Az erősítés előtt a lemezt jól ki kell mosni, hogy a nátronnak legcsekélyebb kis atomja se maradjon benne. Hal pedig ez úgy az uránnal, mint a szublimáttal való erősítésre. Az Ön által erősített lemezek a sárga foltok tehát ennek elmulasztására vezetendők vissza. Ha már most utána ismét gyengíteni akarunk, akkor ismét elsősorban a lemezt jól ki kell mosnunk. A gyengítés történhetik vérlugsó és fixálnátron vegyületével. Minthogy azonban ez által ismét az egész lemez gyengül s ott vagyunk, hol a «mádi honpolgár», ennél fogva célszerűbb ammoniumpersulfat és nátriumsulfidnak vegyületével gyengíteni a már előzőleg megerősített lemezt. Ez utóbbinak u. i. az a sajátossága, hogy csupán a túlságosan fődött részeket gyöngíti le, míg a gyengébben fődöttet nem támadja meg. Ily módon az erősítés által esetleg kemény karakterüvé vált lemeznek lágy karaktert kölcsönözhetünk. 4. A sárga foltok esetleg akként tüntethetők el, hogy a lemezt jól kimosván, újra megerősítjük egy kevésbé szublimáttal. Megjegyezzük azonban, hogy az ily «agyonkinzott» lemezek ritkán adnak szép másolatot. 5. A lemezt előzetesen soká kell vízben ázni hagynunk ($\frac{1}{2}$ —1 óra hosszat is) s ha kivéve a lemezt, azon a víz nem is áll meg, — mint az zsíros felületen szokott megtörténni — és ha az erősítő vagy gyengítő oldal egyenletesen lepi el, a lemez egyenletesen is erősödik, illetve gyengül. 6. A kiállításra vonatkozó kérdésére kimerítően már csak azért sem válaszolhatunk, mert nem tudjuk, vajjon kérdése milyen kiállításra vonatkozik. Ha a Photo Club házi kiállítására, úgy válaszunk már úgyis elkésett, mert ez már a múlt hó 29-én nyílt meg. Szíveskedjék tehát e kérdését határozottabb alakban feltenni, a mikor is készségesen adjuk meg a szükséges felvilágosítást. Lapunk múlt számának mellékletéhez fűzött szakszerű és szakavatott megjegyzéseiről és az azoknak alapján levont elismeréséről fogadjunk szerkesztőnknek hálás köszönetét.

F. R. úrnő Budapest. Öszintén örülünk, hogy buzdító soraink oly jó talajra találtak. Képeiről készítendő másolatait várjuk. Elismerését és szerencsekívánatait átadjuk — a «Vázlat» szerzőjének.

P. A. építész Budapest. A beküldött nagyítás elismerést érdemel. A *Wellington* papírost illető dicséretét osztjuk. Valóban igen szép és jó papíros s különösen a samoá-alaptonusu fajtájával könnyűszerrel igen művészi hatásokat érhetünk el. A nagyítás sorsát illetőleg még nem határoztunk. A képeket ugyan nem szívesen adjuk vissza, mert ez kellemetlen precedensre való hivatkozásra ad alkalmat, a miből azután az egyenlőség elvéből kifolyólag a lapunk egyik számától a másikig százával beérkező képek visszaküldésének hihetetlenül terhes kötelezettsége hármlolhatnék reánk.

S. P. Rákos. H. úr lelkes hívének, a kinek már sok új hívének köszönhetjük. S köszönettel adózunk neki azért is hogy az Ön figyelmét lapunkra felhívta. Szívesen látjuk tehát Önt is olvasóink sorában. Ennek dacára is kénytelenek vagyunk azonban lapunk első évfolyamának mérsékelt áron való átengedésére vonatkozó kérdésére tagadólag válaszolni. És pedig annál is inkább, mert az első évfolyam egyes számai már teljesen elfogy-

tak, de különben is ilyféle kötelezettségeket egyes előfizetőkkel szemben nem vállalhatunk s nem is vállalunk. Viszont nem kötik meg olvasóink kezét sem az Ön által felajánlott módon.

S. J. Kiskúnfélegyháza. Beküldött képei régi elsárgult, rossz aranyfűrdőben kifűrdött másolatok lévén, sajnálatunkra nem közölhetők. Reméljük, hogy külföldi utazásáról jobb képekkel fog bennünket megörvendeztetni.

N. F. Fehértemplom. 1. kérdéses levelét kézhez vettük. 2. A Photo Club mult évi anonym kiállításán 50—60 kép volt kiállítva. Ezek közül az 1. díjat lapunk egyik szorgalmas munkatársa *Horváth Dezső* nyerte el ugyanazon képével, melyet lapunk mult évfolyamának egyik számában «Rügyező fák» címmel mutattunk be — kitűnő reprodukcióban — olvasóinknak. A 2. díjat *Magyar-Rosenberg* Emil nyerte el lapunk 1-ső számában megjelent tanulmányfej eredetijével. A 3. díjat *Scholz Kornél* dr.-nak ítélte a zsűri a tagok szavazata kitűnő technikájú és szép felfogású hangulatos téli tájképével. Az első díj aranyozott, a második ezüst, a harmadik pedig bronz plakett volt. Mindhárom művészi kivitelű plakettet a Photo Club érdemes és áldozatkész elnöke *Esterházy Mihály* gróf ajánlotta fel e célra. 3. A mi a Photo Clubra vonatkozó közléseit illeti, azok megbirálására nem lévén hivatva, ajánljuk, hogy sérelmeit az egyesület titkárához terjessze be, a ki készséggel fogja azokat orvosolni. 4. A Photo Club idei házi kiállításáról ismételtén beszámoltunk úgy «Az Amatőr» mint annak mellékletét képező «Hivatalos Közlöny»-ben is. Azt hisszük, hogy az időpontról is. Tessék csak utánna nézni a márczius 15-iki mellékletben. De különben az egyes tagok külön-külön is kaptak értesítést az egyesület részéről. Így tehát Önnek mint egyesületi tagnak is kellett ily körlevelet kapnia. Válaszunk most már elkészült, mert e kiállítás mult hó 29-én már megnyílt. Minthogy azonban huzamosabb ideig lesz nyitva, útját a kiállítás megtekintésével való összekötése tekintetében akadály nem forog fenn.

K. F. O. dr. Páris. Sorait vettük s őszintén örülünk a viszontlátásnak, a mikor is a külföldi viszonyoknak személyes megbeszélésére nyílik kilátás. Ha a londoni kiállításról esetleg szintén közölné velünk egyet-mást, igen hálásak lennénk Önnek érte. Fogadja a viszontlátásig ez úton is őszinte köszönetünket.

P. J. Pancsova. Aggodalmait teljesen alaptalanok voltak, a lapok csakis a postán veszhettek el. A hiányzó számokat újra megküldöttük. Kérjük azonban, a jövőre nézve, hogy amennyi-

ben valamely szám nem érkeznek idejére, azt az illető postahivatalnál azonnal megreklamálni sziveskedjék.

S. K. Budapest. Beküldött képei sajnálatunkra nem közölhetők. «Tisztás» c. képe nagyon üres és lapos, nincs benne semmi hangulat. A gépbe merően belenéző pásztor akár el is maradhatott volna, s helyette a félig látszó kút juthatott volna inkább érvényre. Egyszóval nem a tárgy megválasztásában, hanem a téma helytelen felfogásában rejlik a hiba. Meg kell tudni különböztetni a lényegest a lényegtelenről.

A. V. Késmárk. Kérdésével forduljon egyenesen *Emil Wünsche* céghez Reik bei Dresden, s ha lapunkra hivatkozás történik, szívesen szolgálnak árjegyzékkel.

S. L. Ujvidék. Beküldött cikkét sajnálatunkra nem közölhetjük.

Gy. C. Balassagyarmat. 1. Hogy hogyan kell gumminyomatokat készíteni, azt itt e helyen s néhány szóban elmondani nem lehet. Utalunk azonban lapunk elmult évfolyamának «A gumminyomásra» c. sorozatos cikkére. 2. Mint feltétlen fényudvarmentes lemezeket melegen ajánlhatjuk a berlini *Actien-Gesellschaft für Anilinfabrikation* «Izolár» lemezeit, melyek használata feleslegessé teszi a lemezek solarinnal vagy asphalittal való bekenését. 3. Amennyiben *Zeiss-féle Palms* kameráját be akarja cserélni, utalunk lapunk adás-vétel-csere rovatára, mely előfizetőinknek díjtalanul áll rendelkezésére.

Z. B. Budapest. «Az Amatőr» elmult negyedének megjelent számai 3 korona 50 fillér előleges beküldése mellett megrendelhetők lapunk kiadóhivatalában (V. Hovéd-utca 10.).

K—y S—n Mármárosziget. A *Budai Camera Club* egészen külön álló egyesület, mely a *Photo Club*-bal semminemű összefüggésben nincsen.

K. L. Salgótarján. A *Gem* lemezek és papírok vezérképviselője *Herbst Samu*, Budapest, VII., Miksa-utca 8. Árjegyzékkel szívesen szolgál, ha lapunkra hivatkozás történik.

Szerkesztő: *Kohlman Artúr dr.*

Kiadja: *A szerkesztőség.*

Szerkesztőség: Budapest, VII., Király-u. 89.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-u. 10.

ACTIEN-GESELLSCHAFT FÜR ANILINFABRIKATION, PHOTOGR. ABTEILUNG — BERLIN SO. 36

Használatra kész „AGFA”-előhívó.

a) TÖLTÉNYEKBE (papírtokok v. üvegcsővekben). E töltények mindazokat az alkatrészeket tartalmazzák, melyek használatra kész előhívó előállítására szükségeltetnek és pedig kifogástalan minőségben és ennél fogva abszolút biztonságú munkálkodást tesznek lehetővé.

Eikonogen-, Hydrochinon-, Pyrogallol-töltények és csövek dbként —.30 K, 10 dbként 2.70 K (120-200 köbcm. vízben oldandók).

Metol-, Amidol-, Ortol-, Glycin-töltények és csövek. dbként —.45 K, 10 dbként 4.— K (200 köbcentiméter vízben oldandók.)

Különös előnyök:

Abszolút megbízhatóság. Nagymértékű kihasználhatóság. Kényelmes és tiszta alkalmazhatóság. Könnyű szállítás. Kiváló tartósság.

b) TELÍTETT OLDATOKBAN.

Használatra 2-6-szoros vízzel hígítandó.

Eikonogen- oldat	Eredeti palaczkok à
Hydrochinon-	1/10 1/4 1/2 liter
Pyrogallol-	— .65 1.15 1.65 kor.

Metol- oldat	Eredeti palackok à
Glycin-	1/10 1/4 1/2 liter
	— .70 1.30 2.— korona.

Kiváló tartósság!

Közelebbi adatok az „AGFA” fényképezési kézikönyvben. 120 oldal szöveg. — Ára 40 fillér.

Kapható az összes fényképezési szaküzletekben.

fotószu
lapon levő

«Az Amatőr» melléklete.

A PHOTO-CLUB HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZERKESZTI: KOHLMAN ARTÚR DR.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER, MINDEN HÓ 15-ÉN.

◻◻ (JULIUS ÉS AUGUSZTUS HÓNAPOKBAN FELTÉTELESEN, A SZÜKSÉGHEZ KÉPEST) ◻◻

A «PHOTO-CLUB MAGYAR AMATEUR-FÉNYKÉPEZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE» ÖSSZES TAGJAINAK MEGKÜLDETIK DÍJTALANUL.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 2 KORONA.

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 89.

„Photo-Club“ Magyar Amateur-Fényképezők Országos Egyesülete
Budapest, IV., Egyetem-tér 5.

Választmányi ülés.

A Photo-Club választmánya múlt hó 26-án Esterházy Mihály gróf elnöklete alatt választmányi ülést tartott, melynek tárgya új tagok felvétele volt. Az egyesületnek ez új tagjai a következők:

Gara Rezső dr., vegyész, («Az Amatőr» helyettes szerkesztője).

Strausz Mór, kereskedelmi tanácsos.

Grabowski Artúr, fővárosi hivatalnok.

Márkus Jenő, földhitelintézeti tisztviselő.

Keller Endre, az «Első hazai takarékpénztár» tisztviselője.

Mokry Aladár, rendőrtisztviselő.

Ezután a választmány elhatározta, hogy a Photo-Club házi kiállítását május hó első hetében bezárja, annál is inkább, mert a zombori kiállításon a Photo-Club kollektive, a házi kiállításnak csaknem teljes anyagával résztvesz. A Photo-Clubot a zombori kiállítás megnyitására Joanovich Pál dr., min. osztálytanácsos fogja képviselni.

Automatikus felvételek a kötött léggömbből vagy sárkányból.

A technika vívmányainak száma napról-napra emelkedik s bátran mondhatjuk, hogy nem múlik el oly nap, mely meg ne hozná a maga kisebb-nagyobb technikai találmányát. E sok találmány között is nagy figyelmet érdemel az az új szerkezet, melyről futólag már lapunk húsvéti számában megemlékeztünk. Az orosz hadügyi kormány u. i. feladta azt a technikai feladatot, mely szerint oly szerkezetű gép készíthető, melylyel emberkéz közreműködése nélkül a magasból fényképfelvételek készíthetők.

E feladatot — miként arról lapunk húsvéti számában már megemlékeztünk volt, — a híres drezdai Ernemann-féle gyár oldotta meg elsőnek és oly zseniálisan, hogy az az orosz hadügyi kormány felállította problémát nemcsak hogy kimerítette, hanem egyúttal mindjárt tökéletesítette is. E szerkezetnek alap gondolatául szolgáltak azok a felvételek, melyeket főleg topografiai célokra egy-egy sárkányra erősített közönséges fényképező géppel akként eszközöltek, hogy e gépnek pillanatzárárt alulról, a földről húzás vagy gummicső és labda közvetítette légnomással oldották ki. Az Ernemann-cég ez alap gondolatból kiindulva oly — a mostani japán-orosz háborúban már használatos — de az egyszerű fényképezési kamara szerkezetétől teljesen eltérő készüléket szerkesztett és készített, mely nem egy, hanem hét fényképezési gépből áll, melyek közül hat a kocsikerék küllőjéhez hasonlóan készített három-három tengely két-két végpontjában arra 30°-os, egymással pedig 60°-os, a hetedik pedig a tengelyek kereszteződésében, a középpontban a tengelyre 90°-os szög alatt van elhelyezve. A középsőnek objektívje tehát merőleges irányban tekintvén le a földre, a közvetlenül alatta elterülő s a képfelületébe beleszoruló képet, a többi körülötte oldalt elhelyezett kamarák pedig a középső gép által fel nem vett körképet veszik fel. Ez által elérhető vált, hogy az esetben, midő a repülő fényképezési szerkezet legalább 300 méternyire a föld színe felé kerül, ezzel az alatta elterülő egész vidéket köröskörül és egészen az égboltig egyszerre lefényképezhetjük. S minthogy természetesen szükséges, hogy a hét fényképezőgépek pillanatzára egyszerre süljön el, e végből valamennyit közös villamos vezetékkel látják el, melylyel — abban a pillanatban, mikor az áramot megadják, — valamennyi pillanatzárt egyszerre oldódik ki. Lényeges továbbá, hogy a felvétel oly pillanatban eszközöltessék, midőn az egész készülék a földdel vízszintes helyzetet foglal el. Ezt a villamos nivelláló-készülékkel érjük el. Végtelenül ügyes szerkezet segítségével u. i. e villamos nivelláló-készüléken keresztül abban a pillanatban zárul a villamos áram, mikor az egész készülék vízszintes helyzetet foglal el. Ámde ez már akkor is beállhatna, mikor a ballon felemelkedik. Hogy az ily időelőtti felvétel megakadályoztassék, a villamos vezetékhez egy másik és pedig óraművel összekötött érintkező van bekapcsolva. Ezt az érintkezőt bizonyos időre állítják be, úgy, hogy pl. 20 perc után ez előzetes érintkező (kontakt) zárul. A legelső alkalommal, mikor a gép e zárlat után vízszintes helyzetet foglal el, az egész áramkör teljesen zárul és ezzel a pillanatzártak egyidejű kioldódása s a hét felvétel egyszerre történik. Hogy a hosszú sodronyhatást megtakarítsák, az áramot szolgáltató száraz villamos-telepek magában a készülékben elhelyezték. — Szerkesztőnknek az Ernemann-gyárban tett látogatásakor e készüléket is bemutatták neki, s miután azt működésbe hozták volt, személyesen győződött meg e legújabb s bámulatos találmányról, a fototechnika és fotoipar újabb diadaláról. De vajjon mikor számolhatunk már be hasonló magyar «csodák»-ról is?!

—n—r.

Hazai krónika.

A Photo-Club szerda-estéi. A mult hó 19-én megtartott szerdai összejövetel alkalmával *Joanovich* Pál dr. miniszteri osztálytanácsos bemutatott egy, a kitünő pillanat-zárairól híres müncheni *Linhof*-cég gyártotta $6\frac{1}{2} \times 9$ cm. nagyságú 480 gr. súlyú, teljesen alumíniumból készült kis kézi kamarát. A gép leírása a következő: kihúzásnál automatikusan beugrik a végtelenre. Rézsútosan vágott csavar-menettel, mikrométer-csavarral különböző távolságokra és pedig egészen 30 cm.-nyi közelségre beállítható Objectivje minden irányban eltolható. Fel van szerelve *Goerz*-féle Celor (F : 4.5) objectivvel (de felszerelhető másféleivel is). Pillanatfelvételekre kitünő *Linhof*-féle zára szolgál, mely $\frac{1}{250}$ mpig terjedhető gyorsaságra alkalmas. Bádokkazettái vékonyak és feltétlenül fénymentesek. Az egész gép mérete $3 \times 8 \times 12$. Ára 200 márka.

A bács-bodrogvármegyei műkedvelő fényképezők kiállítása Zomborban. Néhány nap mulva, e hó 18-ikán nyílik meg a bácsországiak rendezte országos kiállítás. Mint értesülünk, e kiállítás oly fényesnek ígérkezik, hogy eseményszámba megy nemcsak a megyei, sőt az egész magyar amatőrfényképezésnek, hanem Zombor városának történetében is. A kiállításon ugyanis nemcsak a bácsországi, hanem Magyarország legjobb, legnevesebb amatőrjei is résztvesznek képeikkel. Így különösen kiemelendőnek véljük, hogy a Photo-Club egész kis gyűjteményével veszi ki a maga részét e kiállítás dicsőségéből és a tagjai közül való művészek műveik legjavával szerepelnek a bácsmezei tárlaton. Ott lesznek tehát *Esterházy* Mihály gróf, *Feledi* Dezső, *Joanovich* Pál dr., *Kelen* Béla dr., *Sternád* Béla, *Purcell* Béla báró, *Raabe* Gusztáv Adolf, *Müller* Albert Bertalan, *Kankovszky* Ervin, *Kohlman* Artur dr. szerkesztő és másoknak képei, hogy készséggel segítsék bácsmezei amatőrtársaikat a kiállítás sikerének emelésében. De — mint nekünk jelentik — ott lesznek *Novomeszky* Imre fehértemplomi és *Haranghy* György debreceni művész képei is. A nélkül, hogy az összes képeket látnunk alkalmunk lett volna, már előre is megjósolhatjuk, hogy a zsűrinek nehéz munkája lesz a sok kiváló kép közül kiválasztani azokat, melyeket — bár sok díj áll rendelkezésére — díjazásra méltónak tart. Mert a jó, jobb és legjobb — művészi, művészibb és legművészibb fokozatai alapján itélni nem könnyű dolog ám!... De éppen, mert nem könnyű a feladat, a zsűri ítélete csak akkor vezethet úgy a kiállítók, mint a látogató közönség körében közmegeledésre, ha a személyi tekinteteken felülemelkedvén, pusztán és kizárólag művészi szempontok alapján dönt. Természetesen — s ezt még megjegyezni is jóformán feleslegesnek tartjuk, — hogy ezeknek elmondására nem a zsűribe vetett bizalmunknak hiánya készlet bennünket.

A kiállítás rendezősége igen szépen oldotta meg a kiállítás időpontjának kérdését is azzal, hogy Zombor város ünnepnapjára, a *Schweidel*-szobor leleplezésének napjára — e hó 18-ára — tűzte ki annak megnyitását. A nemzeti erő és hazafiúi önfeláldozás, a hálás kegyelet ünnepe tehát egyúttal a magyar kultúra haladásának is ünnepe lesz ott a magyar haza szívében — Bácsországban. Reméljük, hogy a dicső múltnak emlékezete, az annak alapján felépült jelenkori haladás látása, a mindeneket megnevesítő művészet egyik új ágának bemutatása, a jövőbeli s e téren még számos megoldásra váró feladat ismertetése, valódi nemzeti — kulturális ünneppé fogják avatni e szép napot, május 18-át. És ha Zombor városa szép példát szolgáltat hazánk többi városainak a hazafiúi kegyelet gyakorlására

nézve, a renaissance városaihoz hasonlóan bizonyoságot tesz arról is, hogy a művészetek ápolása, nemessé, nagygyá teszi a nemzeteket.

Lapunk képviselőjében szerkesztőnk, *Kohlman* Artur dr. jelenik meg a kiállítás megnyitásán.

A kolozsvári műkedvelő fényképezők kiállítása. A bácsországi amatőrkiállítással csaknem egy időben — e hó 21-én — nyílik meg kolozsvári bajtársainknak kiállítása a kolozsvári egyetemi kör nagy olvasótermében. A mily nagy örömmel adunk hírt lapunk útján vidéki bajtársainkhoz, — vidéki művészi fényképkiállítások rendezése iránt — intézett felhívásaink e második eredményéről, épp oly sajnálattal vagyunk kénytelenek konstatálni a kolozsváriak választotta időpont elhibázott voltát. Mert ha őszinték akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy nem vagyunk még oly erősek a művészi fényképezés terén, mint a nyugat nagy kulturálmái. És *nem vagyunk oly sokan magyar művész fényképezők sem, hogy egy és ugyanazon időben az ország több városában is rendezhessünk oly művészi fényképkiállításokat, melyek a magyar művészfényképezés mai állásáról teljesen hű képet nyújthassanak azoknak, kik e kiállításokat ennek megismerése céljából látogatják.* Pedig e kiállítások csak akkor szolgálják és érik el e célt, ha mindazoknak, vagy legalább azok legtöbbjének műveit magukban foglalják, kiknek a magyar fényképezőművészek világában nevük van már, vagy akiket ugyan még eddig mint ilyeneket nem ismertünk, de műveikkel e — nálunk még új — művészet hivatott képviselői lépnek a nyilvánosság elé. *Az a bizony csekély tagú művészgárda tehát meg fog osztani a zombori és a kolozsvári kiállítás között.* Ez pedig felette sajnálatos körülmény, mert mindkét kiállítás hatását csökkenteni alkalmas. Az erőket nem volna szabad így szétforgácsolni. A «viribus unitis» bevált jelszavát kár volt így negligálni. A kiállítások nem lévén sem napokhoz, sem hónapokhoz kötve a sokkal később felmerült kolozsvári kiállítás eszméjének kivételét akkorra kellett volna elhalasztani, mikor e tárlaton az összes magyar művészfényképezők résztvehettek volna. És ez a kiállítás *tanító-hatásának* is csak előnyére vált volna. Sajnáljuk tehát, hogy lapunk szerkesztőjének a kolozsvári kiállítás elhalasztása iránti közbenjárása eredményre nem vezetett. A kolozsvári kiállítás bíráló bizottságának tagjai egyébként a következők: *Rigler* Gusztáv dr. és *Kenyeres* Balás dr. egyetemi tanárok, *Gámán* Dezső banktisztviselő amatőrfényképezők és *Papp* Géza festőművész. A zsűri első három tagja — maga is kiállító lévén — versenyen kívül állít ki. Közülök *Gámán* Dezsőt már ismerik olvasóink lapunkban megjelent művészi fényképei révén. Ambár nem képzelhetjük el a kolozsvári kiállítást olyannak, mint a milyennek lennie kellett volna, végtelenül örülnénk, ha az e hó 21-iki megnyitás alaposan reánk cáfolna. Mindenesetre azonban sok sikert kívánunk kolozsvári bajtársainknak ez *első* kiállításukhoz, melynek ténye már magában véve is nagy elismerést érdemel.

«Az Amatőr» ez idő szerint az *egyetlen* magyar nyelvű illusztrált folyóirat, mely a *művészi fényképezés* érdekeit szolgálja s e téren hazánkban úttörő missziót teljesít. Eddig megjelent 15 száma tanuskodik arról, hogy e lap irodalmi és művészeti színvonalánál, valamint kiállításánál fogva a támogatásra érdemes.

Fényképezési eljárások.

Magyar találmányú és magyar kivitelű új fényképezési készülék. Egy ügyes és célszerű kis kézi kamaráról számolunk be az alábbiakban, melynek szerzője a Photo-Clubnak egyik legtevékenyebb tagja, *Joanovich Pál dr.* A mint olvasóink bizonyosan még emlékeznek, e névhez fűződik az előhívás osztott eljárásának feltalálása is. Ez utóbbinak ismertetését a feltaláló cikkének közlésével lapunk legközelebbi számaiban adjuk közre. Miként ez előhívási eljárás, úgy az alább ismertetett kis fényképezési gép is «*Jopa*» elnevezéssel jelöltetik, feltalálója nevének két kezdőszótagjából képezvén azt. A *Jopa-kamara* $6\frac{1}{2} \times 9$ cm. lemezre és csomagfilmkazettával sík(pakk-)filmre is használható. A kis gép méretei $3 \times 8 \times 12$ cm., — mely méretek, tekintettel arra, hogy az alapul szolgáló bádoggazetta mérete $7\frac{1}{2} \times 11$ cm., fenomenálisnak mondhatók. Az egész gép sárga rézből készült és bőrbevonat helyett egyszerűen feketére futtatott. Az egész gép súlya 520 gramm, tehát csak 40 gr.-al súlyosabb, mint a hasonló nagyságú alumínium-kamarák. A kis gépnek szerkezeténél a feltaláló a forgalomban levő gépek szerkezetének végtelenül leleményes kombinációját alkalmazta.

Míg ugyanis az objektív deszkának fixálására a gyárosok eddig vagy a gépszekrény lebozsátott egyik falát, vagy pedig az ollószerkezetet használták, addig *Joanovich dr.* e két szerkezetet egyesítve, alkalmazta. Ennek előnyei, hogy a bármily távolságra beállítható s a végtelenre önmagától beugró objektív deszka fix és hogy minden ponton párhuzamosan áll a homályos üveghez. Adaptere levehető. Az egyes kazettákat az adapterbe nem betolják, hanem berakják. Az adapter szélei dobozszerűen befoglalják a kazettát s így fény egyáltalán nem hatolhat be. A géphez filmhasználatára $8 \times 10\frac{1}{2}$ cm.-es pakkfilmkazetta van adaptálva, mert $6\frac{1}{2} \times 9$ cm.-es pakkfilmet még nem készítenek a gyárak. A filmkazetta az adapter helyére betolható. A kamara a felvételeit ($6\frac{1}{2} \times 9$ cm.) a lemez szélességében adja, mint a mely helyzetben a felvételt leggyakrabban szoktuk eszközölni. A kamara falai 0.6 mm. vékonyságú lemezekből készültek. A bemutatott kamara Linhof-zárral, adapter-, bádoggazetta- s filmpakk-kazettával van szerelve. A kamarát *Joanovich Pál dr.* tervei alapján Szvoboda és Rusznyák, budapesti mechanikus cég készítette. Ara a kamarának adapterrel, pakkfilmkazettával és Linhof-zárral együtt, objektív nélkül, 100 K. Tetszés szerinti objektív szerelhető bele s a kamara összára a választott objektív ára szerint igazodik.

Fényes felületű kéknymatok. *B. C. Roloff* (az *American Amateur-Photographer* XIV. kötet 74. oldalán) azt a jó tanácsot adja, hogy nem sikerült, fényes felületű papíron készült képeinket ne dobjuk el. Őrizzük meg azokat, hogy velük kéknymatokat a következő eljárás szerint készítsünk: A másolatokat néhány percre vízbe áztatjuk s azután 2 rész rögzítő nátron és 6 rész víz oldatába mártjuk. Ez oldathoz előzőleg egy rész telített vörös vérlúgsóoldatot adunk. E fürdőben a képek lassankint eltűnnek és csak a tiszta papíros marad meg, a nélkül azonban, hogy a zselatinréteg e kezelés alatt bármi módon is kárt szenvedett volna. A papírost ezután fél óráig mossuk és végül a következő oldattal érzékenyítjük:

- 40 gr. citromsavas, vasoxydammoniak, 160 kcm. víz.
- 25 gr. vörös vérlúgsó, 160 kcm. víz.

Ez oldatokat egymástól különválasztott állapotban sötétben őrizzük és használatkor egyenlő arányban keverjük. A zselatinos papírost e keverékben 3—5 percig áztatjuk s azután megszárazítjuk. E papírok teljesen a fénymásoló

vaspapirokhoz hasonlóak és ezekhez hasonlóan másolás után vízben rögzítendőek. Ha tükörfényűvé akarjuk tenni, akkor az ismert módon vagy ferrotyp-lemezre, vagy jól letisztított tüköruveglapra szorítjuk. Ugyaníly módon használhatunk fel elromlott, de még másolásra nem használt papírt is. Csak hogy ezt nem helyezzük natron és vörös vérlúgsónak keverék-oldatába, hanem rövid időre rögzítő nátronnak erős oldatába, hogy ez által a zselatinrétegben levő egész szabad ezüstöt feloldjuk. A további kezelés a fentebb jelzettel teljesen azonos.

Celloidin-másolatok vörösre színezése. A jól kimásolt képeket elsősorban áztassuk ki jól tiszta vízben. Ezután tegyük néhány percre konyhasónak vízzel való 3%-os oldatába. Majd leöblítsük és a következő oldatban színezzük:

- 500 kcm. víz
- 6 gr. borax
- 6 kcm. 1%-os chloraranyoldat.

A kiszínezett másolatokat vízzel alaposan leöblítsük s végül egy 10%-os rögzítő nátronban állandósítván, a szokásos módon alaposan kiáztatjuk a már vörös színű másolatainkat.

Pigmentpapiros érzékenyítése. Pigmentpapiros magasfokú érzékenyítéséhez *Vaucamps* a következő recipét ajánlja:

- 80 gr. kettedchromsavas káli
- 1000 kc. forró víz
- 2 gr. kettedszénsavas nátron
- 15 « bromkalium.

Az alkatrészeket megfelelő arányban oldván, arra ügyelünk, hogy a kettedchromsavaskáli teljesen feloldódjék. A többi alkatrész csak ezután oldható fel benne. Az oldatot csupán teljes lehűlése után használjuk.

Nagyon rövid megvilágítású pillanatképek előhívása. Ha az ily lemezeken is felette éles, erőteljes képeket óhajtunk nyerni, kíséreljük meg az előhívást felette gyengére (1 : 35) hígított *rodinal*-előhívóval megkezdeni. Az előhívó hőmérséklete 19°-os legyen s az előhívást addig folytatjuk, a míg az összes árnyékrészek megjelennek. Ezután leöntjük az előhívót és telített *rodinal* hívóval addig erősítjük, míg 1 : 15 arányt ér el. Ez erősített *rodinal*l addig folytatjuk az előhívást, míg a kép a kívánt sűrűséget mutatja. Ily módon felette röviden megvilágított képekből is az összes elérhető részletek kihozhatók. Az eredmény biztosabb, mint az állósított előhívás, legalább — ezt állítja az «*Atelier des Photographen*».

Amidol előhívó gyorsmásoló papírosokhoz.

Az általánosan ismert *Wellington & Ward* cég, a mely bromézüst papírosokon kívül a kitűnő veloxpapirokat is gyártja, a gyármányait képező papírjaihoz a következő előhívót ajánlja:

- 50 g. natriumsulfit
- 5 « amidol
- 0.2 « bromkali
- 450 « víz.

Szer a fényudvar ellen. Csak oly jó, mint egyszerű az a lemez-hátlapfedő szer, melyet a fényudvar kikerülése céljából ajánl a «*Bulletin Photoglob*». Ez pedig nem egyéb, mint az A. Verbeek előírása szerint következő összeállítású keményítőcsiriz:

- 2 gr. keményítő
- 40—50 « víz
- 0.2 « zselatin.

A csirizt a lemez hátára — legkényelmesebben ujjunkkal — kenjük. Előnyei, hogy gyorsan szárad; nem hull le, és úgy előhívás előtt, mint alatt is könnyen eltávolítható.

Másolatok legyengítése. Igen gyakran történik meg még a leggyakorlottabb amatőrrel is, hogy kissé megfeledkezvén másolásra kitett fényképfelvételéről, az kellenél sötétebbre másolódik. Az ily «elégett» másolatokat azután rendszerint eldobjuk, a mi gyakrabban ismétlődvén már jelentékeny idő, pénz és munkavesztéséget képez. A Lainer tanár, — kinek kitűnő speciális papirjaira és lemezeire már ismételtelen felhívtuk olvasóink figyelmét — e veszteségek pótlására a saját találmányú eljárását ajánlja. E szerint gyengítsük le túlmásolt képeinket következő eljárás alkalmazásával. A másolatot mindenekelőtt tegyük bele 1—2 percre egyesített aranyfürdőbe (Tonfixirbad). Ezután megfigyeljük, hogy a másolat mennyire fejlődik vissza, de nem fejezzük be a színezést, hanem — anélkül, hogy leöblítünk — betesszük a másolatot a következő összeállítású fürdőbe: 100 kcm. alkénssavas natronoldat 1:10 és oly kaliumbichromatoldat, melynek aránya 1:1000. A két oldatot összekevervén a beléje dobott képet addig hagyjuk benne, míg a kívánt legyengítési fok előállott. Ezután lemosva a másolatot, befejezzük az aranyfürdőben való színezést.

Levelezőlapok és papírok egyedül való preparálásához. Levelezőlapok és papírosoknak «házi-lag» való preparálásánál csakis akkor kapunk kifogástalan fehéreket és jó mélységeket, ha teljesen famentes, tisztán rongyokból készült papírost használunk fel e célra. A közönséges levelezőlapok — mint a melyek e célnak meg nem felelnek, mindig csak felette gyenge eredményre vezetnek.

Könyvekről.

Rovatvezető: G. R. dr.

Mazel Anton. *Künstlerische Gebirgs-Photographie.* Németre fordította: Dr. Hegg E. Bern. Berlin, 1903. Gustav Schmid kiadása.

E rendkívül életrevaló kiadó cég fenti könyvében kitűnő kézikönyvet ad azoknak, kik a magas hegységekben kívánják felvételeiket készíteni. Maga Mazel híres kitűnő hegységképeiről s így teljes jogában van, ha tárgyát főleg művészi szempontból ismerteti. Bár bőven s kiváló szakértelemmel tárgyalja a turista-fényképező photographiai felszerelését, a használható lemezeket és ezeknek ultra viendő számát — a filmféléiről nem sok jót tart — a fényrekeszeket, sárga üveget, az előhívás módját, szóval egyáltalán mindazt, a mit a jó hegyi tájkép negatívjának sikeres elkészítéséhez szükséges — mégis főleg és terjedelmes részletességgel az e fajta ölvételek aestetikájára tér ki. A kompozíció, a megvilágítás, a színárnyalatok reprodukciója, a távlat és az ég, a staffázs, vagyis mindaz, a mi hozzájárulhat festői hangulatok eléréséhez, ezek könyvének kiemelt részei. Nem a szó megszkott értelmében vett látképet, mely éppen csak az e hegyet megmászta turistáknak becses és érdekes, de olyan képet kíván olvasójától a szerző, — és ilyennek készítésére akarja rávezetni — melyben kifejezéshez jutnak a fényképező a) a érzései is, melyek elemi erővel vettek rajta erőt az óriási hegykomplexusok megpillantásánál. A kötetet a szerző 12 eredeti felvételéről készített műmelléklet díszíti. A 176 oldalas könyv ára 4 márka.

«Az Amatőr»

czímű, havonként kétszer megjelenő folyóiratot az egyesület összes tagjainak a rendes előfizetési árak feléért

vagyis egész évre	14 K	helyett	7 K
fél	« 7 K	«	3 K 50 f
negyed	« 3 K 50 f	«	1 K 75 f

küldi meg.

Különfélék.

Árjegyzékek. Beérkeztek a következő árjegyzékek:

Heinrich Ernemann, A. G. Dresden. Nagy képes árjegyzékét küldte be nekünk ez a hihetetlenül rövid idő alatt világhírűvé emelkedett cég. Az árjegyzékben ismerteti gyártmányainak legnagyobb részét és pedig az *Ernemann-féle Klapp, Tropen-klapp, Heag, Bob-film* kamaráit, *Bob*-kioldóját, középponti fémzárát stb. Optikai újdonságai közül pedig az *Ernemann-féle detektív-aplanatokat* (1:6, 8 fényerő), 6 lemez, illetve 12 síkfilmre szóló váltó-raktárt (magsin) és főleg az amatőrök részére gyártott *Kino*-elnevezésű kinematografot. Ezt a tanulságosan bő árjegyzéket készségesen küldi meg a cég *ingyen, ha lapunkra hivatkozik az érdeklődő.*

«Photo-ipari hírek.» A «*Vereinigten Gelatine-Gelatoidfolien- und Flitter-Fabriken A. G. Hanau a/M.*» arról értesít bennünket, hogy megvette az *offenbacheri, dr. G. Krebs-féle «Helios»* fotokémiai gyárat, hogy ezzel együtt «*Gekawerke*» A. G. cím alatt annak üzleteit is tovább vezesse. Az előző tulajdonos *Krebs* dr. az egyesült gyárak igazgatói állását foglalja most el. Az *elárútsági központot* az eddigi különböző helyeken szétszórtak helyett — Hanau a/M-ba helyezték. A «*Helios*» gyár termékei főleg fényérzékeny papírok, egyéb szerek — főleg különféle villám- és időporokat, melyek szabadalmazták. A «*Vereinigten Gelatine-, Gelatoid- und Flitter-Fabriken A. G.*» is élénk szerepet játszott már eddig is a fényképezés terén. Emlékeztetünk a *dr. A. Miethé* tanár eljárása szerint készült flexoid-fényszűrőkre, melyek sötét kamara-világításra, és ezek javítása által ma már a természet-felvételeknél, sőt a háromszínfelvételeknél, és kitűnő fotométerekekre használatosak.

Két külföldi optikai gyár egyesülése. Miként a müncheni *C. A. Steinheil Söhne* cégtől értesülünk a cég a *Kahles & Bondy* bécsi optikai gyárral, illetőleg annak jelenlegi tulajdonosával egyesülvén, mely a *C. A. Steinheil Söhne* cég alatt *Bécsben fiókintézetet alapított*, melynek célját — Magyarország-Ausztria részére — a cég összes gyártmányainak előállítására és szállítása képezi. Az új telep címe: *A. C. Steinheil Söhne Wien, IV/2 Goldeggasse 20.*

«A Kodak Mandzsuriában.» Ez a címe annak a kis képes füzetkének, melyet a Kodak társaság párisi telepe bocsátott forgalomba. Tartalma pedig a Kodak-Pliant No. 3. (Zseb-kodak) gépekkel a mandzsurlai harctéren készített felvételek közül néhány szemelvény. Egy-kettő ezek között is artisztikus hatású. A cég itt inkább az élesség bemutatására helyezvén a fősúlyt, nem annyira azokat az artisztikus hatású képeket mutatja be itt az érdeklődőknek, melyekről párisi tudósítónk «*Kodak Verescsagin*» cím alatt számolt be lapunk hűsvéti számában, mint inkább a hajszálellességet, mélységet és helyes távlatot óhajtja demonstrálni. Érdeklődők levélben jelentkezhetnek szerkesztőségünknel s mi mindenkinek megküldetjük *ingyen és bérmentve* e csi-nos kis füzetet.

Felelős szerkesztő: *Kohlman Artúr dr.*
Szerkesztőség: VII., *Király-utca 89.*

Pallas részvénytársaság nyomdája Budapesten.

fotószu

lapon levő

1905. április 1.

AZ AMATŐR

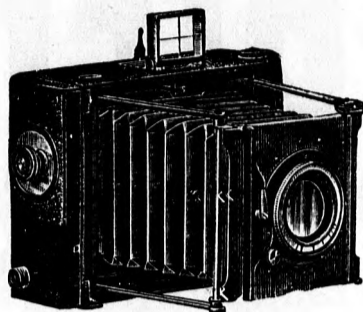
M. N. MŰZSEUM KÖNYVTÁRA
Hírlap-Könyvtár
Növekedéknapló
100.5. VIII/12
87.

CARL ZEISS JENA

Wien, IX/3., Ferstelgasse 1, Ecke Maximiliansplatz.

Berlin — Frankfurt a. M. — Hamburg — London — Wien — St.-Petersburg.

Palmos-

Kamarák

könnyű fémből fokális redőny-zárral és
Zeiss-anasztigmatokkal.

Alakjai: 6×9 cm., 9×12 cm., 4×5 inch. és 9×18 cm. stere és panoramához.

Használható lemezzel, filmpakkal és filmtekerccsekkel ugyanazon beállítás mellett.

==== Kérjük a P 32 árjegyzéket! ====

HOLLÓS J.

BUDAPEST, V. KER., DOROTTYA-UTCA 10. SZ.

Finom úri fehérnemű.

□ ▽ □

Utazásra, vadászatra,
sporthoz különleges
ujdonságok.

□ ▽ □

Ernyők, botok, takarók,
plaidok, alsó ruházatok.
Angol és francia keztyűk.

□ ▽ □

A cégnek nincsen fióküzlete.

Chemiserie, bonneterie,
articles de voyage,
sous vêtements, flanelles,
gants renommés.

Prix modérés.

Fondée en 1867.

==== Schirtmaker, Hosiery, Travelling and sporting goods, linen collars. ====

First-rate goods, moderate prices.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

C. Reichert

Optisches Institut

Wien, VIII., Bennogasse 24—26.

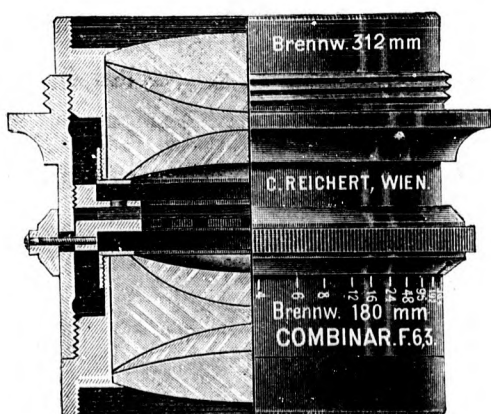
□ □ □ □ Különlegesség: □ □ □ □

Mikroszkopok, Mikrotomok,
Polarisatio- és Vetítő-gépek.

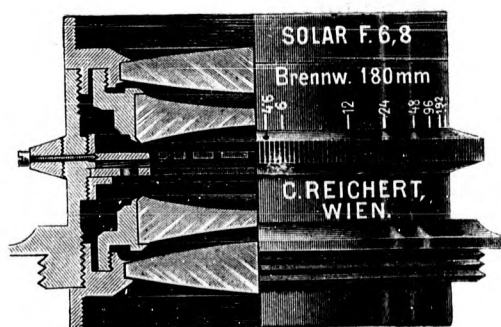
Uj! Fényképezési objektívek Uj!

Combinar F: 6, 3
F: 12, 5

Solar F: 6, 8

Oesterr. Patent No. 14154
D. R. Patent No. 153525
Engl. Patent No. 17477

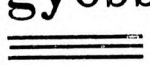
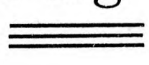

Oest. Patent No. 15913

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

A hírneves angol gyártmányok közül is kiemelkednek a „GEM“ Dry Plate Co. Ltd. készítményei.

A „GEM“ szárazlemezek,
 a „GEM“ chlorezüst kimásoló,
 a „GEM“ chlorbromezüst (gaslight),
 a „GEM“ bromezüst papirok

minden tekintetben a legtökéletesebbek. Néhány hét alatt bevezették a legnagyobb műtermekbe és használják a legkényesebb izlésű amatőrök is.

Kaphatók a „GEM“ Dry Plate Co. Ltd. vezérképviselőségénél:

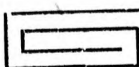
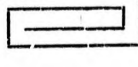
HERBST SAMU PHOTOCHEMIGRAPHIAI MŰINTÉZETÉBEN ***

Budapest, VII., Miksa-utca 8. sz. és minden szaküzletben.

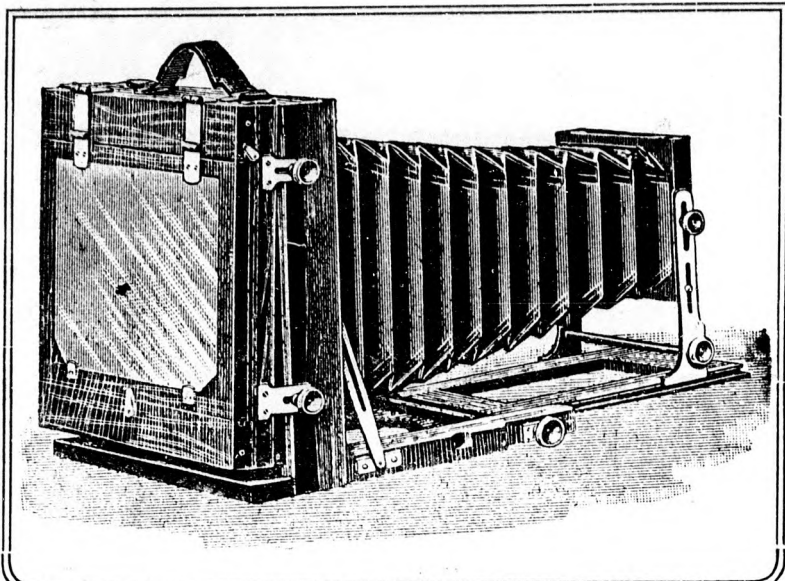
==== Kapható: =====

WANAUS JÓZSEF FÉNYKÉPÉSZETI SZAKÜZLETÉBEN

Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 19. és minden más szaküzletben.

 Tessék árjegyzéket kérni!

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

GERLICH ÉS SVUGER

BUDAPEST,

VII. KER., KLAUZÁL-UTCZA 21.

Műasztalosok fényképezeti gépekre.

Javítások a legjutányosabb áron eszközöltetnek.

TELEFON 82-24.

A

TELEFON 82-24.

MODERN KÖNYVTÁR

KÖNYVKÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT

BUDAPEST, VI., KIRALY-UTCZA 70.

MODERN KÖNYVTÁR.

Budapestben előfizetőinek házhoz szállítja, vidékre pedig postán küldi a magyar, francia, angol és német irodalom legújabb termékeit.

A „Modern Könyvtár“ módot nyújt mindenkinek arra, hogy csekély előfizetési díjért, minden új könyvet elolvashasson. A „Modern Könyvtár“ az előfizetési bejelentéseket levelezőlap vagy telefon útján kéri; prospektussal szívesen szolgál!

RIGLER JÓZSEF EDE

papírneműgyár részvénytársaság

Első magyar fényképezési papírok gyártási osztálya

BUDAPEST.

Grail albuminat-papírja jelenleg a világ legjobb kimásoló papírjainak egyike! ○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Tessék kísérletet tenni!

Az albumat-papíros gyorsan és brillánsan másol, szép fehéreket és remek fokozatokat ad. Rétege nem törékeny és nem ragad. Papírja nem szakad. Meleg színező fürdőben vagy hőfok mellett oldhatatlan, nyúlékony és erős. Az albuminat-papírossal — az előírás betartása esetén — bármily szín és nuance könnyen elérhető. **Az albuminat-képek határtalanul tartósak.**

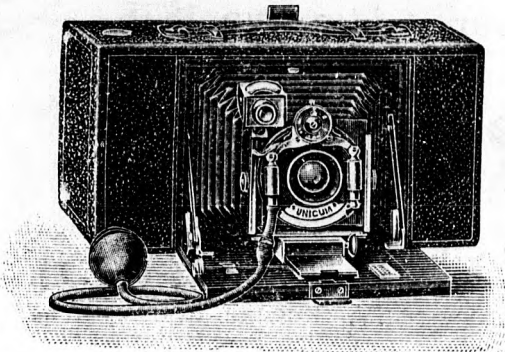
ÁRAK:

A fényezett papír ára 50/66 % nagys. ívekben könyvenként K 18.—, 1 ív K —.80
 « fénytelen « « 50/66 « « « « 22.—, 1 « « 1.—
 « « szemcsés papír ára 50/66% nagys. ívekben « « 24.—, 1 « « 1.20
 « papír kisebb alakokban csomagként à « 1.—, 1.20 és 1.40 is kapható.

Beszerezhető fenti cég központjában és fióküzleteiben, valamint minden bel- és külföldi fényképezési szaküzletben.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

Rietzschel „Clack“-ja

fényerős Rietzschel anasztigmattal F/8.

A legjobb, legtöbbet nyújtani képes univerzális kamara film és lemezre.

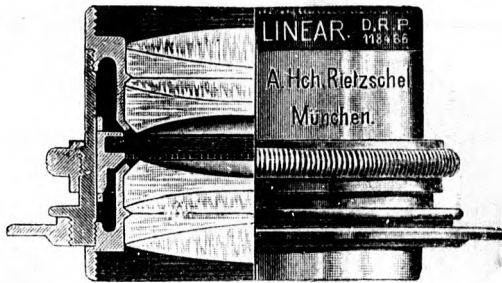
Minden egyes filmfelvétel beállitható.

Rietzschel „Linear“-ja

a legfényerősebb kitzett univerzális anasztigmat.

Német bir. szab. 118,466.

* A legmagasabb fényerő F:4.5. *

==== Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. ====

Beszerezhető minden nagyobb szaküzletben vagy

H. Hch. Rietzschel, Optische Fabrik, G. m. b. H.

München L., Schillerstrasse 28.

Nagybani képviselője Ausztria-Magyarország számára: Georg Jahn, Wien IX/4., Lustkandlgasse 12.

Földes Gyula

SPECIALGESCHÄFT FÜR
MALUTENSILIEN

BUDAPEST
N. ESKÜ ÚT 6
KLÖFILD. PALOTA.

Szakszerűen berendezett raktár a festészet körébe tartozó összes cikkekéből.

Árjegyzéket készséggel küldök.

HERBST SAMU

REPRODUKÁLÓ MŰINTÉZETE
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 8.

Legújabb speciális eljárás szerint készült művészi clichék, melyek az eredetinek legintimebb sajátosságait, szépségeit
○○○○○○○ teljes hűséggel visszaadják. ○○○○○○○

KÜLÖNLEGESSÉG: Clichék háromszínyomáshoz (Chromotypia).

○○○ Minták, árajánlatok kívánatra bérmentve. ○○○
TELEFON 424.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakmában. Alapítva 1878.

PEJTSIK KÁROLY

Müsterme kizárólag amatőr-czélokra: **fényképészeti cikkek szaküzlete** **IV., Városház-u. 1. sz.**
IV., Kossuth Lajos-u. 1. □ □ **BUDAPEST** □ □ (IV., Kossuth Lajos-u. 4. sz. épület, Standard-palota.)

Ajánlja: minden a fényképészeti szakmába vágó készülékeit és cikkeit jutányos árban.

Felvilágosítás és képes nagy árjegyzék kívánatra a legnagyobb készséggel.

Prof. Alex. Lainer's

Lemezgyártási osztály. □

Fabrik photochemischer Praeparate
 Wien, VII., Kaiserstrasse 79.

Lemezgyártási osztály. □

Ajánlja a következő gyártmányait:

1. Extra-rapid lemezek (legnagyobb fényérzékenységgel (25. sz.)... ..)	6/9	9/12	12/16 ^{1/2}	13/18	18/24	30/40	40/50	50/60
2. Orthokromatikus lemezek	1.30	2.60	3.60	4.50	9.—	30.—	45.—	70.—
3. Normál-lemezek (nagy fényérzékenységgel)	1.10	2.—	3.20	4.—	8.—	25.—	39.—	60.—
4. Diapositiv-lemezek (átlátszó vagy homályos felülettel)	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Konzum-lemezek (rendes fényérzékenységgel)	—90	1.60	2.60	3.30	6.20	20.—	36.—	52.—

Minden más fajta lemez megfelelő árban. — Válogatott vékony üvegü lemezek bádogdobozok részére 10°-kal drágábbak. — Rendkívül vékony solin-üvegü lemezek (verre extra mince) 10°-kal drágábbak.

Pal universal-előhívó pillanat- és időfelvételekhez 1 literre elegendő dobozokban 1 kor. 20 f.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

J. HAUFF & Co., G. M. B. H., FEUERBACH (WÜRTEMBERG).

••• Szabadalmazott •••

Hauff-Adurol

poralakban, töltényekben és telített oldatban. Legjobb előhívó amatőrök részére. Rendkívül tartós és használatban felette kiadós. Erőlyesen, felette átlátszóan és erőteljes fedéssel dolgozik.

Kapható minden fényképezési szaküzletben.

•••••

Metol-Adurol

telített oldat, használatra kész (10—15-szörösen hígítandó. Műteremfelvételekre is szerfelett ajánlható. Tartósabb mint metol-hydrochinon és ehhez hasonlóan dolgozik, de egyformán hosszú előhívásnál még tisztábban és részletdúsabban.

Kapható minden fényképezési szaküzletben.

Brust J. és Fia Budapest, IV., Váci-utca 12. sz.

Ha a legfinomabb angol, valamint honi ipar gyártotta szövetekből;
ha a legjobb angol szabás szerint;
ha a legkényesebb igényt is kielégítő izléssel óhajt ruházkodni;
ha előkelő, művészi díszmagyart óhajt készíttetni, — forduljon

Brust J. és Fia angol úri szabó céghez

Műterme:

Budapest, IV., Váci-utca 12. Telefon-szám 11-72.

KÜHLE & MIKSCHÉ

Wien, VI., Mariahilferstrasse No. 3.

Sürgönczím: Kühle Wien Pietznerhaus.

Magy. kir. postatakarékpénztár száma 4055.

TELEFON 3256.

Vezérügynöksége és egyedüli elárúsítója Magyarországnak-Ausztriának és Oroszországnak részére a

Westendorp & Wehner KÖLN a. Rh.

szárazlemezgyárának.

Mint utólérhetetlen és egyedülálló színérzékeny pillanatlemez, ajánljuk az amatőrök körében általánosan ismert és jó hírnek örvendő

COLOR-lemezt,

melyet a leghasználatosabb nagyságban teljesen friss állapotban állandóan raktárunkon tartunk.

C. A. STEINHEIL SÖHNE

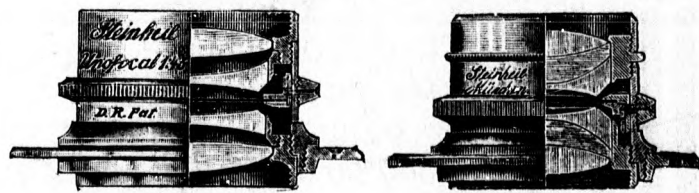
OPTISCH-ASTRONOM. WERKSTÄTTE

(Gegr. 1855.) MÜNCHEN (Gegr. 1855.)

Orthostigmatok F 1:6, 8; gyutávolság 1:12.

Sorozat (Ser.) B., D. és E. Legfényerősebb kitzetett univerzális minden célnak megfelelő objektívek.

Orthostigmat-sorozatok.

Unofocalok 1:4, 5 és 1:6. (Sorozat I. és II.)

Legfényerősebb kitzetetlen szimmetrikus anasztigmatok arckép és kézikamarák részére.

Kézikamarák orthostigmatokkal és unofocalokkal.

Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

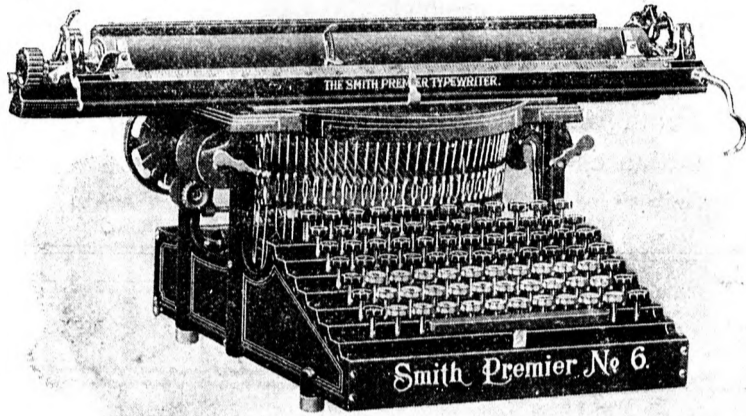
A SMITH PREMIER

a világ legjobb írógépe. Kérjen árjegyzéket.

„Grand Prix“

1900

A párisi világiállításon
a legmagasabb díjjal ki-
tüntetve.

Kezelése nagyon
egyszerű.

A legtartósabb és
legmodernebb író-
gép.

Írógépeinket bárhol az országban díjmentesen és vétel-
kényszer nélkül bemutatjuk.

BELLER REZSÓ

FÉNYKÉPÉSZ

IV., EGYETEM-TÉR 5. (I. EM.)

Elvállal jutányosan mindennemű amatőr fényképezési munkát, fényképezési különlegességek készítését, u. m. gummi-, pigment- és platinnymást. Negatív-papír és bromezüst nagyítást. Filmek kidolgozását. Gyors és pontos szállítás!

Amatőrök szakszerű kiképzése bármely fényképezési eljárásban.

Természetes hydrocarbonátos ásványvízforrás, mely szénsavval telítetik. Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás.

Kérjen árjegyzést a Szt. Lukácsfürdő Kutvállalattól, Budán.
St. Louis 1904. : GRAND PRIX.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

fotósn

lapon levő

MINDEN JOG FENTARTÁSÁVAL.

Ki a legény a csordában?

Forgách István gróf és Junga Sebő százados.

«AZ AMATŐR» MŰMELLÉKLETE.

fotószu
1

lapon levő

FIGYELJÉK FIGYELÉSÉVEL.

TÓTH TERÉZ (TANULMÁNY)

TÓTH BÉLA

HAZ AMATÓRA MELLÉKLETE.